

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สุพัตร์ คำภา

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เมษายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ สุปักตร์ คำภา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

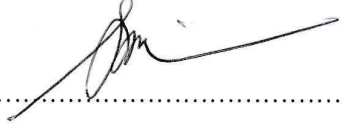
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พงษ์ตติกุล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

..... กรรมการ
(ดร.สถาพร พงษ์ตติกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 26 เดือน เมษายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความรู้จาก ดร.ชนวิน ทองแพง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์และถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา และได้รับความกรุณาจาก ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ภารดี อนันต์นาวิ กรรมการสอบงานวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมุท ชำนาญ และดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา และนายสมศักดิ์ ดั่งเจริญ ผู้อำนวยการ โรงเรียน สัตหีบวิทยาคม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครู โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่บุพการี บรูพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สุพัตร์ คำภา

58920489: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การบริหารงานวิชาการ/ สหวิทยาเขตชลบุรี 3

สุพัตร์ คำภา: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต
ชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (THE TEACHERS' PARTICIPATION
IN ACADEMIC MANAGEMENT OF SCHOOL IN SAHAWITTAYAKHETCHONBURI 3
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18) คณะกรรมการ
ควบคุมงานนิพนธ์: ธนวิน ทองแพง, กศ.ด., สถาพร พงษ์ติกุล, กศ.ด. 121 หน้า. ปี 2560.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ขนาด โรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง
ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ปีการศึกษา 2558 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการมีลักษณะ
เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ โดยมีค่าอำนาจ
จำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test) การวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' test)
ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ปานกลางโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน
การติดต่อสื่อสารการกำหนดเป้าหมาย และด้านการร่วมตัดสินใจตามลำดับ

2. ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนก ขนาด โรงเรียน
และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ส่วนการจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ยกเว้นด้านกำหนดเป้าหมายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58920489: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.ED. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORDS: PARTICIPATION IN ACADEMIC MANAGEMENT/ SAHAWITTAYAKHET CHONBURI 3

SUPAK KHUMPA: THE TEACHERS' PARTICIPATION IN ACADEMIC MANAGEMENT OF SCHOOL IN SAHAWITTAYAKHET CHONBURI 3 UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 18. ADVISORY COMMITTEE: THANAWIN TONGPANG, Ed.D., SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D. 121 P. 2017.

The objectives of this research is to study and compare teachers' participation in academic management of school in Sahawittayakhet Chonburi 3 under the Secondary Educational Service Area Office 18. The investigation was classified by gender, sizes of school, working experiences. The sample in this study was 269 secondary school teachers. The data collection instrument in this study was a five-point-rating scale questionnaire containing 42 questions. Its item discriminating power was between .40-.92. The reliability was .98. The statistical methods used in this study included Average (\bar{X}), Standard Deviation (SD), t -test, One-way ANOVA and analysis of covariance.

The research reached the following conclusions:

1. Teachers of schools in Sahawittayakhet Chonburi 3 under the Secondary Educational Service Area Office 18 participated in academic management in general and each aspect in a moderate level. This study found that their top 3 participation activities were work collaboration, communication to ensure the achievement of the goals, and help making decision.

2. The comparison between the teachers' participation and the school academic work in Sahawittayakhet Chonburi 3 under the Secondary Educational Service Area Office 18 classified by sizes of school, working experiences, and gender showed significantly statistically difference at .05 level both in general and each aspect. This was not the case in the areas of goal setting which showed no statistically significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	9
แนวคิดการบริหารงานวิชาการ.....	12
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	27
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ.....	41
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	89
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
อภิปรายผล.....	91
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	111
ภาคผนวก ค.....	119
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 62
2	จำนวนร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ครู โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18..... 68
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน..... 69
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกำหนดเป้าหมาย..... 70
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน..... 71
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการร่วมตัดสินใจ..... 73
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการติดต่อสื่อสาร..... 74
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศ..... 75
9	การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศ..... 76

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	77
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	78
12	การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวม.....	79
13	การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการกำหนดเป้าหมาย.....	80
14	การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน.....	81
15	การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการร่วมตัดสินใจ.....	81
16	การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาด โรงเรียนด้านการติดต่อสื่อสาร.....	82
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามประเภทการทำงาน.....	83
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามประเภทการทำงาน.....	84

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวม.....	85
20 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการกำหนดเป้าหมาย.....	86
21 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน.....	86
22 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการร่วมตัดสินใจ.....	87
23 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร.....	88
24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในการวิจัย การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	120

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายว่าด้วยแรงจูงใจในการทำงาน.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ และเทคโนโลยีที่เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว กับนโยบายการศึกษาของไทย ในทุกวันนี้มีนักวิชาการและบุคคลต่างๆออกมาวิเคราะห์และวิจารณ์การจัดการศึกษาของไทยมากมาย ซึ่งเสียงส่วนใหญ่เป็นไปในทางลบ ทั้งระบบการจัดการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียน จนทำให้การศึกษาของไทยและมาตรฐานผู้เรียนของไทยก้าวไม่ทันโลกกระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยในยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะ และมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัวประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 4-5)

การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความหมายลึกซึ้งกว้างไกล หากเป็นการเปลี่ยนแปลงตามปกติ จะไม่เรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า “การปฏิรูป” และในทางกลับกัน หากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปด้วยความรุนแรง จะเรียกการเปลี่ยนแปลงนั้นว่า “การปฏิวัติ” ดังนั้น “การปฏิรูป” จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างยาวนานใหญ่ เป็นการเปลี่ยนทั้งระบบ แต่เปลี่ยนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทำให้ไม่เกิดความรุนแรงหรือกระทบในทางเสียหายน้อยที่สุด การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถและมีความสุขการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่ว่า “มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

โดยตรง” การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management: SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546ก, หน้า6)

โรงเรียนนับเป็นสถาบันทางสังคมที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางสังคมในการจัดการศึกษา การปฏิบัติงานของโรงเรียน ประกอบด้วยภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหาร วิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของโรงเรียน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2546ข, หน้า 35-36) ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของบุคลากรจึงมีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “การมีส่วนร่วมในการบริหารอาจเป็นปัจจัยที่ช่วยลดพฤติกรรมเกี่ยวกับครูในด้าน ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานที่มีความเฉยชา รอฟังและทำตามคำสั่งเท่านั้น การทำงานจะมีคุณภาพต้องอาศัยความร่วมมือของครูเพราะครูเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานภายในโรงเรียนทุกเรื่อง การให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโรงเรียนย่อมส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจและผูกพันกับงาน มีขวัญกำลังใจเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและเกิดการยอมรับในการบริหารงาน และดำเนินงานอย่างแท้จริง” (ประยุทธ์ ศรีชัย, 2544, หน้า 4)

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการกระจายการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้านยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควรเนื่องจาก บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมถึงชุมชน มีบทบาทหรือเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18 ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานในหลายวิชา และผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ใน 5 วิชาหลักต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกรายวิชา(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2557) ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอาจเกิดจากการปฏิบัติงานของครู ทั้งด้านการปฏิบัติการสอนและการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนา การบริหารงานวิชาการแก่ผู้บริหารและครู เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบาย วางแผน และบริหารงานทางด้านวิชาการให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น อันจะ ส่งผลให้โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีผลสัมฤทธิ์และมาตรฐานทางวิชาการสูงมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน

คำถามการวิจัย

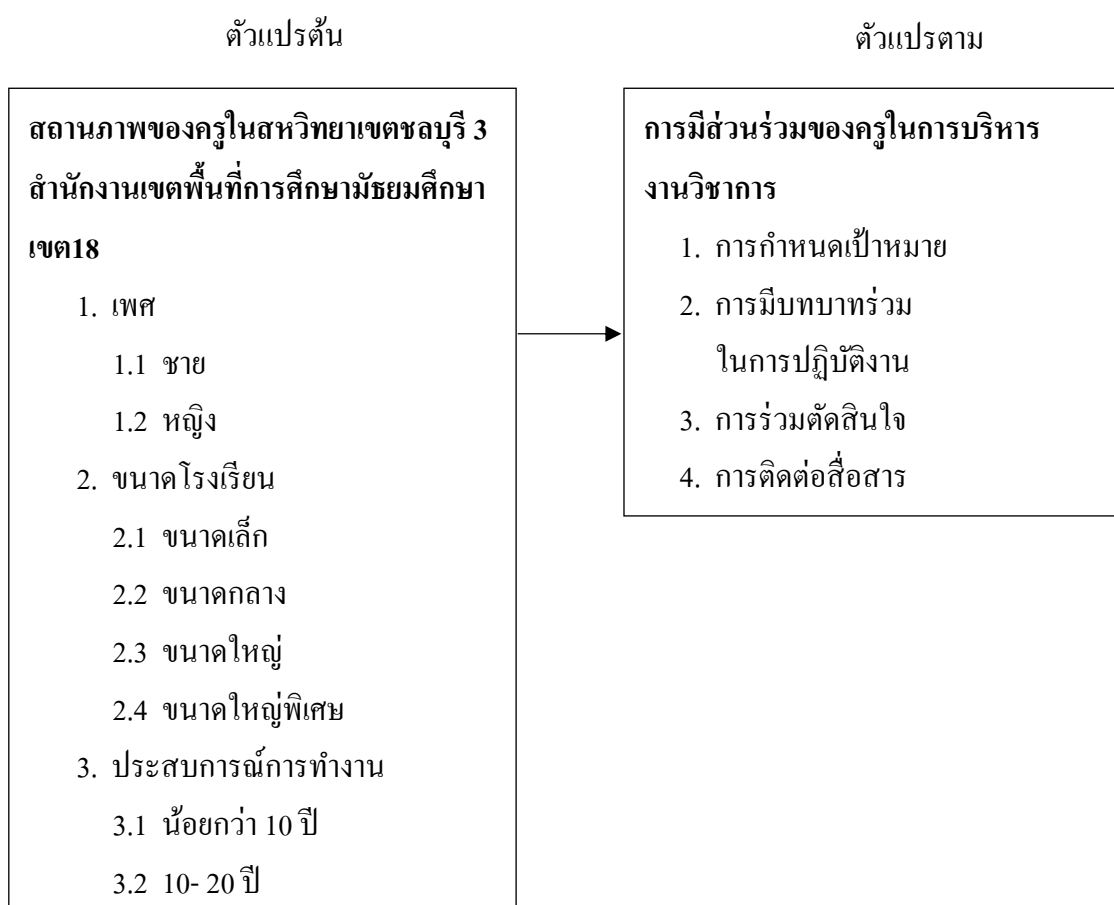
1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของ Beckhard (1978) ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน 3) การร่วมตัดสินใจ และ 4) การติดต่อสื่อสาร โดยจำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของครูในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยเฉพาะครูผู้สอนในแต่ละ โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาต่อไป

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบด้านเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน กับระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อที่จะได้ปรับปรุง และวางแผนพัฒนาให้การบริหารงานวิชาการไปสู่เป้าหมายหรือผลสำเร็จขององค์กร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของ Beckhard (1978) ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน 3) การร่วมตัดสินใจ และ 4) การติดต่อสื่อสาร

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 904 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ขนาดโรงเรียน

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.1.2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ

3.1.3 ประสบการณ์การทำงาน

3.1.3.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.3.2 10- 20 ปี

3.1.3.3 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน

ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 4 ด้าน คือ

- 3.2.1 การกำหนดเป้าหมาย
- 3.2.2 การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน
- 3.2.3 การร่วมตัดสินใจ
- 3.2.4 การติดต่อสื่อสาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการการบริหารกิจกรรมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตลอดจนการประเมินผล การเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของครู กับผู้บริหารหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่างๆ ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล การบริหารงานวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดการบริการห้องสมุด การนิเทศภายใน การประชุมอบรมทางวิชาการ คณะนิเทศการสอน และประกันคุณภาพสูงวัดได้จากการตอบแบบสอบถามของครูประชากรในขอบข่ายการมีส่วนร่วม 4 ด้าน

2.1 การกำหนดเป้าหมาย หมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงานวิชาการ ได้แก่ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนด รับผิดชอบและเข้าใจเป้าหมายที่มีความชัดเจนเหมาะสมกระจำแนกเป็นขั้นตอนที่ต้องการและยอมรับ ทำให้เป็นการสร้างแรงยึดเหนี่ยวการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเชื่อมโยงเกี่ยวกับแผนงานหลักสูตร คุณลักษณะนักเรียนมาตรฐานการเรียนการสอน กิจกรรมทางวิชาการ การนิเทศและการประเมินผล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

2.2 การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด บทบาทของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการของโรงเรียนที่มีความชัดเจน ตรงตามความรู้ ความสามารถและมีการยอมรับบทบาทอย่างเต็มที่ เพื่อช่วยเหลือผู้บริหารในโรงเรียนเกี่ยวกับ งานวิชาการของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหลักสูตร งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบ หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานประชุมอบรมวิชาการ

2.3 การร่วมตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษาในเรื่องของการกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ในการกำหนดนโยบาย

การปฏิบัติงาน ทั้งแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ การประเมินผลการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ถูกต้องและสร้างสรรค์

2.4 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน พร้อมทั้งด้านประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการการสร้างความเข้าใจผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการเชื่อมโยงบุคคลให้เข้าใจตรงกันตามวัตถุประสงค์ ให้การบริหารดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครู หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสททเขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

4. ขนาดโรงเรียนหมายถึงการกำหนดขนาดโรงเรียน โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 4 ขนาดดังนี้

4.1 ขนาดเล็กหมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวนไม่เกิน 500 คน ได้แก่ โรงเรียนผินแจ่มวิชาสอน และโรงเรียนเกาะสีชัง

4.2 ขนาดกลางหมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 500-1,500 คน ได้แก่ โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคมและโรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

4.3 ขนาดใหญ่หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 1,501-2,500 คน ได้แก่ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรีและโรงเรียนสัตหีบวิทยาคม

4.4 ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน จำนวนตั้งแต่ 2,501 คนขึ้นไป ได้แก่ โรงเรียนบางละมุงโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคารโรงเรียนศรีราชาและโรงเรียนสิงห์สมุทร

5. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสททเขต 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 (เศษของปี หากเกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)

5.1 ต่ำกว่า 10 ปี หมายถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครู ต่ำกว่า 10 ปี

5.2 10-20 ปี หมายถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครู ช่วงเวลาดังตั้ง 10 ปี ขึ้นไปถึง 20 ปี

5.3 มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป หมายถึงระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครูมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

6. สททเขตชลบุรี 3 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอ ดังนี้ อำเภอสัตหีบ อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุงและอำเภอเกาะสีชังมีโรงเรียนจำนวน 11 โรงเรียนได้แก่ 1) โรงเรียนบางละมุง 2) โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร 3) โรงเรียนผินแจ่มวิชาสอน 4) โรงเรียนศรีราชา 5) โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” 6) โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม 7) โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม

8) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี 9) โรงเรียนเกาะสีชัง 10) โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม
และ 11) โรงเรียนสิงห์สมุทร

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 หมายถึง หน่วยงานในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจรับผิดชอบบริหาร
จัดการในเขตพื้นที่ในสองจังหวัดคือจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. แนวคิดการบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
4. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 (ชลบุรี-ระยอง) เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจรับผิดชอบบริหารจัดการในเขตพื้นที่ในสองจังหวัดคือจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2558)

จังหวัดชลบุรี ได้แบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบเป็น 3 สหวิทยาเขตและมีโรงเรียนในเขตพื้นที่ ดังนี้

สหวิทยาเขตชลบุรี 1 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 3 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่ มีโรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” 2) โรงเรียนชลราษฎรอำรุง 3) โรงเรียนชลกันยานุกูล 4) โรงเรียนแสนสุข 5) โรงเรียนบ้านสวน (จันทนุสรณ์) 6) โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม 7) โรงเรียนหนองรีมงคลสุขสวัสดิ์ 8) โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” 9) โรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาการ” 10) โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยชลบุรี 11) โรงเรียนคลองก้อยวิทยา และ 12) โรงเรียนหนองใหญ่ศิริรวิธาวิทยา

สหวิทยาเขตชลบุรี 2 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอดังนี้ อำเภอนันทนบุรี
อำเภอนนทบุรี อำเภอบางบัวทอง และอำเภอเกาะจันทร์มีโรงเรียนจำนวน 8 โรงเรียนได้แก่
1)โรงเรียนพานทองสหชนูปถัมภ์ 2)โรงเรียนพานทอง 3)โรงเรียนพนัสพิทยาคาร
4)โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม 5)โรงเรียนอุทกวิทยาคม 6)โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา
7)โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา และ 8)โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร

สหวิทยาเขตชลบุรี 3 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 4 อำเภอดังนี้ อำเภอสัตหีบอำเภอสัตราธิราช
อำเภอบางละมุงและอำเภอเกาะสีชังมีโรงเรียนจำนวน 11 โรงเรียนได้แก่ 1)โรงเรียนบางละมุง
2)โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร 3)โรงเรียนผิงงามวิสาสอน 4)โรงเรียนตราธิราช 5)โรงเรียน
ทุ่งสุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” 6)โรงเรียนบึงตราธิราชพิทยาคม 7)โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยาคม
8)โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยชลบุรี 9)โรงเรียนเกาะสีชัง 10)โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม
และ 11)โรงเรียนสิงห์สมุทร

จังหวัดระยองได้แบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบเป็น 2 สหวิทยาเขตและมีโรงเรียนในเขตพื้นที่
ดังนี้

สหวิทยาเขตระยอง 1 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอดังนี้ อำเภอมืองระยอง อำเภอบ้านค่าย
อำเภอบ้านฉางอำเภอบลุกแดง และอำเภอนิคมพัฒนามีโรงเรียนจำนวน 11 โรงเรียน
ได้แก่ 1)โรงเรียนวัดป่าประดู่ 2)โรงเรียนระยองวิทยาคม 3)โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา
4)โรงเรียนเพ็ญมาตาวิทยา 5)โรงเรียนมาตาพฤกษ์พิทยาคาร 6)โรงเรียนระยองวิทยาคม
นิคมอุตสาหกรรม 7)โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ 8)โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ
พระศรีนครินทร์ 9)โรงเรียนบ้านค่าย 10)โรงเรียนบลุกแดง และ 11)โรงเรียนนิคมวิทยา

สหวิทยาเขตระยอง 2 มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ 3 อำเภอดังนี้ อำเภอแกลง อำเภอวังจันทร์
และอำเภอเขาชะเมา มีโรงเรียนจำนวน 8 โรงเรียนได้แก่ 1)โรงเรียนแกลง “วิทยสถาวร”
2)โรงเรียนวังจันทร์วิทยา 3)โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา 4)โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา 5)โรงเรียน
ช่างน้อยพิทยาคม 6)โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา 7)โรงเรียนห้วยยางศึกษา และ 8)โรงเรียนมกุฎเมือง-
ราชวิทยาลัย

ที่ตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 (ชลบุรี-ระยอง) ตั้งอยู่เลขที่ 25/ 11
หมู่ 5 ตำบลอ่างศิลาอำเภอมืองชลบุรีจังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20000 โทรศัพท์ 0-3839-7501-5
โทรสาร 0-3839-7510 เว็บไซต์ www.spm18.go.th

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จะเป็นผู้นำของเขตพื้นที่การศึกษา
ในการขับเคลื่อน การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและให้บริการ
ทางการศึกษาอย่างครอบคลุมและทั่วถึง

พันธกิจ

1. เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล
2. เสริมสร้างโอกาสและทางเลือกการศึกษาแก่นักเรียนทุกคน ทุกกลุ่มได้รับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สามารถประกันคุณภาพการศึกษาแก่ผู้เรียน
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนและให้บริการที่มีประสิทธิภาพ
5. พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง สมบูรณ์

คำนิยามองค์กร “ซื่อสัตย์พร้อมบริการ สุภาพ มีคุณธรรม” ด้วยย่อ “ISPM” (Integrity Service mind Polite Morality)

เป้าประสงค์

1. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานชาติและมาตรฐานสากล มีทักษะการคิด วิถีพอเพียง ประยุกต์ใช้วิถีไทยสู่การเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เยาวชนทุกคน ทุกกลุ่ม ทั้งเยาวชนทั่วไป ผู้พิการด้อยโอกาส กลุ่มพิเศษอื่น ๆ ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างทั่วถึง
3. สถานศึกษามีความเข้มแข็ง มีระบบประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐาน
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษามีความเข้มแข็งและเป็นพลังขับเคลื่อน ให้บริการที่มีประสิทธิภาพ
5. นักเรียนมีความรู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนทุกระดับชั้นให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือดูแลผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่ม ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนาสมรรถนะทางการศึกษาของผู้เรียนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการบริหารงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับงานวิชาการ โดยถือว่าเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพส่วนงานอื่นๆถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุนผู้บริหาร ที่ยึดเองงานวิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการจะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ Miller (1967, p.175) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนและที่สำคัญมากที่สุดได้แก่การจัด โปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรม ตลอดจนการวัดผลเพื่อที่จะได้ติดตามผลการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้นเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะละเลยไม่ได้

ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความหมายของการบริหารนั้น ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายแนวคิดดังนี้

วิจิตรศรีสะอาด (2540, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่าการบริหาร เป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ร่วมกัน โดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ถวิลเกียรติวงศ์ (2540, หน้า 16) ได้ให้ความหมายการบริหารว่าหมายถึงการแก้ปัญหา ให้บรรลุตามเป้าหมายลักษณะของการแก้ปัญหาอาจดำเนินการไปในรูปของการตัดสินใจ และหรือการปฏิบัติก็ได้ทั้งสองประการ

ธงชัยสันติวงศ์ (2540, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่าหมายถึงงานที่หัวหน้างานหรือผู้นำต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่างๆที่มีคนหมู่มากอยู่ร่วมกันและร่วมกันทำงาน เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ประสบผลที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐเชษฐพันธ์ (2542, หน้า 3) ให้ความหมายของการบริหารว่าหมายถึง กระบวนการในการร่วมมือกันดำเนินการของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสม

สุธีสุทธิสมบูรณ์และสมานรังสิโยภยกุล (2542, หน้า 1) โดยให้ความหมายของการ บริหารว่าหมายถึงการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัย ต่างๆ ได้แก่คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการปฏิบัติ

สมยศนาวิก (2545, หน้า 1) กล่าวว่าการบริหารตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Administration และคงใช้คำว่า Management ได้เช่นเดียวกันซึ่งการบริหารหรือการทำงานนี้ ได้มีการศึกษาและรวบรวมขึ้นเป็นระบบมีการค้นคว้ารวบรวมขึ้นเป็นทฤษฎีได้จึงเห็นได้ว่า

การบริหารเป็นศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Administrative science หรือ Management science สำหรับคำว่าการบริหารนี้ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากในความหมายทั่วไป คำว่าบริหารหรือ Administration หมายถึง “การร่วมมือดำเนินการปฏิบัติการในองค์การ” และ “หากจะพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วย่อมจะเห็นได้ว่าองค์การในที่นี้มีได้มีความหมายเฉพาะแก่ส่วนราชการกระทรวงทบวงกรมกองแผนกฯเท่านั้นแต่มีความหมายรวมถึงองค์การในการบริหารงานอื่นๆด้วยเช่นธุรกิจสหพันธ์สมาคม” จากคำจำกัดความข้างต้นจะเห็นว่าการบริหารก็คือการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การเมื่อเป็นเช่นนี้การบริหารหรือการทำงานก็พอจะสรุปเป็นหลักการได้ว่า

- 1.ต้องมีองค์การ (Organization) และองค์การนั้นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) อันแน่ชัด
 - 2.ต้องมีคนทำงานคนซึ่งทำงานนี้จะต้องมีการทำงานร่วมกันดังนั้นคนจึงเป็นส่วนอันสำคัญในการบริหารหรือการทำงาน
 - 3.ต้องมีทรัพยากรในการบริหารซึ่งนอกจากคน (Man) แล้วจะต้องมีทรัพยากรอื่นที่สำคัญได้แก่เงิน (Money) วัสดุ (Material) วิธีการ (Method) ในการทำงาน
 - 4.ต้องมีการจัดการในการบริหารหรือการทำงานเป็นต้นว่าการจัดสายการบังคับบัญชาการกำหนดระเบียบวิธีการทำงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปโดยราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ลักษณะทั้ง 4 ประการนี้ถือเป็นสาระสำคัญของการบริหารหรือการทำงาน
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการบริหารคือกิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายๆคนร่วมมือกันพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้านนับตั้งแต่บุคลิกภาพความรู้ความสามารถพฤติกรรม และคุณธรรมค่านิยมตรงกับความต้องการทางสังคมโดยกระบวนการต่างๆคือ “การทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่กำหนด”

ความหมายของงานวิชาการ

งานวิชาการนั้นเกี่ยวข้องกับงานที่พัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดของนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งให้แนวคิดเกี่ยวกับงานวิชาการไว้ดังนี้

Fisk (1957 อ้างถึงในประยูทธ บรรจงการ, 2546, หน้า 11) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นความรับผิดชอบของโรงเรียนตั้งแต่การบ่งถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียน โดยคำนึงถึงบุคคลในอาชีพต่างๆของชุมชนเป็นพื้นฐานรวมถึงการประเมินผลโปรแกรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆตลอดจนการวัดผลเพื่อจะได้อัดตามการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้นเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะละเลยเสียมิได้

Bradley (1983, p. 21 อ้างถึงในกษกรปริสงค์, 2556, หน้า 15) มีแนวคิดเกี่ยวกับงานวิชาการว่า “การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันนี้เน้นให้ครูเป็นผู้ที่มีทักษะและความชำนาญทางการสอน (งานวิชาการ) เป็นสิ่งสำคัญส่วนงานธุรการอื่นๆเป็นงานอันดับรอง”

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ค, หน้า 32) กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนาที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพซึ่งประกอบด้วย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การแนะแนวการศึกษา
8. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
9. การนิเทศการศึกษา
10. ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัวองค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

นงนุชอัมภินวงษ์ (2542, หน้า 42) กล่าวว่างานวิชาการหมายถึงกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงการพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพบรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดจนกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการไม่ว่าจะเป็นกิจการในหรือนอกห้องเรียน

ปรียาพรวงศ์อรุณโรจน์ (2543, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่างานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐาน

และคุณภาพของสถานศึกษาและจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัด โปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ทัศนวิงษ์อื่น (2547, หน้า 184)ให้ความหมายว่างานวิชาการหมายถึงงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

แดง นิ่มอนงค์ (2549, หน้า 11) ได้สรุปว่างานวิชาการมีความสำคัญคือเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของโรงเรียนงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเป็นงานหลักของโรงเรียนทั้งในด้านบริหารและการปฏิบัติงานของครูผลงานทางวิชาการได้รับการประเมินแล้วนับว่าเป็นดัชนีแสดงความสำเร็จของการบริหารทางการศึกษาภายในโรงเรียนนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 2) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญา จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้รับบริการซึ่งได้แก่นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า งานวิชาการ หมายถึง งานการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาตนเองได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ให้นิยามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการหลายทัศนะดังนี้

Sergiovanni(1980, pp. 267-268 อ้างถึงใน ทัศนีย์ เสียงหวาน, 2557, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารวิชาการจัดเกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์จัดทำโครงการต่างๆการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาและการจัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน

ปรียาพรวงศ์อนุตร โรจน์ (2543, หน้า 7) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาคือการจัดการศึกษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนการจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้องการจัดการสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการรวมถึง

งานด้านการวัดผลและประเมินผลขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการและมีขึ้นการวางแผนงานด้านวิชาการด้านการจัดและดำเนินการและการส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ

หลักการบริหารวิชาการคือหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ หมายถึงการได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนนั่นคือนักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคันเรียนเกินเวลาเรียนเรียนช้ากว่ากำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล หมายถึงผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้คือนักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถทักษะคุณธรรมและการจัดการได้

กมลภูประเสริฐ (2547, หน้า 6) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า เป็นการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดและภารกิจของสถานศึกษา

หวนพิณรุพันธ์ (2549, หน้า 4) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึงกระบวนการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบในหลายๆด้าน อาทิต้องมีการควบคุมดูแลการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนการจัดแบบเรียนการจัดคู่มือครูเผยแพร่งานวิชาการตลอดถึงการนิเทศ

กัญญาณัฐแย้มประยูร (2549, หน้า 99) ได้แสดงความคิดเห็น ในการบริหารงานวิชาการไว้ว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึงการบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีบรรลุวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

รัตนอนันตชาติ (2550, หน้า 12) กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึงกระบวนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนปรับปรุงด้านหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามการสอนวัดผลและการประเมินผล การเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป คือการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการการบริหารกิจกรรมทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

หลักการในการบริหารงานวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) กำหนดให้การจัดการศึกษาทุกประเภททุกระดับต้องเน้นความสำคัญ 3 ส่วน คือ 1)ความรู้ 2)คุณธรรม และ 3)กระบวนการเรียนรู้โดยบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. หลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ประกอบด้วยความรู้เรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 ความรู้ เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้แก่ ครอบครัวชุมชน และสังคมโลก หากเรียกเป็นรายวิชาตามแนวทางที่เคยปฏิบัติหมวดนี้ได้แก่ การเรียนเรื่องเกี่ยวกับสุขศึกษา สังคมศึกษา ภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจศาสตร์หน้าที่พลเมือง การเมืองการปกครอง ประเทศของเรา ประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

1.2 ความรู้ และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ ในเรื่องการจัดการเอาใจใส่ดูแลบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน หากเรียกเป็นรายวิชาตามแนวทางที่เคยปฏิบัติหมวดนี้อาจได้แก่การเรียนเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติศึกษาวิทยาศาสตร์ทั่วไปฟิสิกส์เคมีชีววิทยาสิ่งแวดล้อม พลังงาน ป่าไม้สัตว์ป่า สัตว์น้ำแหล่งน้ำดินหินแร่ ดวงดาวจักรวาลอวกาศ เป็นต้น

1.3 ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา หมวดนี้เป็นสาระและกิจกรรมที่หล่อหลอม สร้างเสริมความงดงาม ให้แก่ร่างกายจากความคิดและจิตใจอาจเรียกเป็นวิชาตามแนวคิดเดิม เช่น ศีลธรรม หลักธรรม ของศาสนาจริยธรรมสมบัติของผู้ดีมารยาทสังคม กีฬาและการออกกำลังกาย การวาดภาพระบายสี การปั้นและแกะสลักงานประดิษฐ์งานช่างวรรณกรรมและบทกวี เพลงและดนตรีนาฏศิลป์ และนันทนาการ นิทานตำนานความเชื่อ โบราณวัตถุ เป็นต้น

1.4 ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษานั้นการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้องได้แก่วิชาคณิตศาสตร์ซึ่งอาจแยกเป็นพีชคณิต เรขาคณิต เลขคณิต ส่วนวิชาภาษาไทย ซึ่งอาจแยกเป็นหลักภาษาการใช้ภาษา (การฟังการพูดการอ่านและการเขียน)วรรณคดี ทั้งวรรณคดีร่วมสมัยวรรณคดีสากลและวรรณคดีท้องถิ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงภาษาต่างประเทศ ตามความจำเป็นในสังคมโลกาภิวัตน์เช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน เกาหลีรวมทั้งภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน

1.5 ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ในหมวดนี้มีทั้งการเรียนเรื่องเกี่ยวกับการงาน การอาชีพ และการสังคม โดยเฉพาะการเรียนเรื่อง การงานและอาชีพ มีหลายสาขา เช่น เกษตร ประมง ช่างอุตสาหกรรม ช่างศิลปกรรมช่างหัตถกรรม งานบริการค้าขาย นายหน้าธุรกิจ สื่อสาร โทรคมนาคม โฆษณา ประชาสัมพันธ์ฯ ทั้งนี้ให้การจัดทำหลักสูตรแกนกลางเป็นหน้าที่ของส่วนกลางและกำหนดให้โรงเรียนขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของท้องถิ่นของตนหรือที่เรียกว่าการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

2. การจัดการกระบวนการเรียนรู้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นส่วนที่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้เรียน โดยตรงภารกิจนี้เป็นหน้าที่ของ โรงเรียน ครู และผู้จัดการเรียนรู้ซึ่งรวมถึงวิทยากร พ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลอื่นที่มีส่วนจัดการเรียนรู้ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ในมาตรา 24 มีสาระสำคัญหลายประการดังนี้

2.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลหากรู้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลจิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาพัฒนาการครูก็จะสามารถปฏิบัติได้โดยพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายวิชารายกิจกรรมว่าวิชาใดเรื่องใดกิจกรรมใดสามารถจะมอบหมายงานแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความสนใจหรือความถนัดการทำเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมมีกำลังใจและมั่นใจที่จะเรียนรู้ต่อไป

2.2 ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความในข้อนี้เน้นการฝึกทักษะซึ่งประกอบด้วยฝึกหัดและฝึกฝน ทักษะที่ต้องฝึกได้แก่

2.2.1 กระบวนการคิดเช่น ฝึกคิดอย่างเสรีคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ คิดหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงคิดริเริ่ม สร้างสรรค์คิดสร้างทางเลือกคิดตัดสินใจและคิดแก้ปัญหาได้

2.2.2 การจัดการเช่น การวางแผน การทำโครงการการบันทึกการประมวลผลการประเมินผล การประสานและร่วมมือปฏิบัติการการสรุปผลการรายงานผลการปรับปรุงแก้ไข

2.2.3 การเผชิญสถานการณ์เช่น การรับรู้ สถานการณ์การวิเคราะห์สถานการณ์ การควบคุมอารมณ์ของตน การควบคุมสถานการณ์ โดยใช้ข้อมูลเหตุผลและความรู้ มาประกอบการคิดและตัดสินใจเผชิญและแก้ไขสถานการณ์ ได้อย่างรู้เท่าทัน

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องความในข้อนี้เน้นการเรียนรู้ ด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งเชื่อมโยงและสืบต่อเนื่องจากการฝึกทักษะในหัวข้อที่ผ่านมาการเรียนรู้ ด้วยการปฏิบัติจริง มีหลายวิธีเช่น การอ่าน การพูดการร้องเพลงการเขียน การวาดภาพ การค้นคว้าเอกสารการศึกษานอกสถานที่การสัมภาษณ์การสังเกตและการบันทึกการสังเกตและการวิเคราะห์การทดลอง การสาธิตการแสดงบทบาทสมมติการแสดงละครการจัดนิทรรศการการทำโครงการการทำเพิ่มสะสมงานการปฏิบัติงาน ฯลฯ และการปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ ก็ตามต้องเน้นการคิดเป็น ทำได้ทำเป็นและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้รักการอ่านและใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่เฉพาะในขณะที่เรียนเพื่อให้สอบได้หรือสอบผ่านเท่านั้น

4.จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาความหมายของข้อนี้คือการบูรณาการจุดมุ่งหมายและเนื้อหาตามความเหมาะสมหมายความว่าในแต่ละกิจกรรมหรือแต่ละคาบเวลาต้องมีเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายหลักและมีการผสมผสานวิชาอื่นเป็นองค์ประกอบ โดยเฉพาะด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม สามารถนำมาบูรณาการเข้าไปในเนื้อหาและกิจกรรมวิชาอื่น ๆ ได้โดยถือหลักว่าคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถจะปลูกฝังและสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนได้ทุกวิชา

5.ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้การวิจัยส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจัดสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ โรงเรียนและครูต้องจัดสิ่งแวดล้อม ปัจจัยและบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้เช่น มีความสงบสะอาดร่มรื่นร่มเย็นมีที่กันแดดกันฝน มีน้ำดื่มมีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและสะอาดมีหนังสือวารสาร สื่ออุปกรณ์วัสดุฝึกงาน มีบรรยากาศของกัลยาณมิตรและอีกประเด็นหนึ่งคือการแสวงหาความรู้ในลักษณะของการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียนหรือการค้นหาคำถามหรือความเป็นระบบทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยกระทำไปในงานปกติ

6.จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพอันจะส่งให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนและรอบด้าน นอกจากนี้ ในมาตรา 25 และมาตรา 29 ของกฎหมายการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ เช่น ห้องสมุดสาธารณะ พิพิธภัณฑ์หอศิลป์สวนพฤกษศาสตร์ สวนสาธารณะอุทยานวิทยาศาสตร์ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬาฯอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน บุคคลองค์กรและสถาบันทางสังคม โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในชุมชน

7.การประเมินผู้เรียนการประเมินผู้เรียนให้พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติสังเกตพฤติกรรม การเรียนและการร่วมกิจกรรมและจากการทดสอบทั้งหมดนี้ให้ทำควบคู่กันไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบของการศึกษา นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้โรงเรียนใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, หน้า 12) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดด้านการบริหารงานวิชาการ

เพื่อเป็นแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเพื่อพิจารณา
ดังต่อไปนี้

7.1 ยึดหลักให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตร โรงเรียนให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน
และสังคมอย่างแท้จริงโดยมีครูผู้บริหารผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

7.2 มุ่งส่งเสริมโรงเรียนให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด

7.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการ
เรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

7.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพ
การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา
ได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน

7.5 มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ
ในการจัดและพัฒนาการศึกษา

กิตติมา ปรีดีดิลก (2532, หน้า 22-25) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่า
หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ
จำเป็นต้องมีหลักที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่
ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการ
เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับ
ในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ
การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหาร
ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะ
ปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงานซึ่งลักษณะของงาน
วิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น
การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผลเรื่องที่ศึกษาได้

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-E) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

3.1 หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้
เป็นตามขั้นตอนกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุง
แก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิคต่าง ๆ ที่ทำให้
บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวังตั้งนั้น การลงทุนในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดด้วยเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุ เทคโนโลยี และใช้เวลาน้อยอีกด้วย

4.หลักธรรมาภิบาล (Good governance) หมายถึง การกำกับที่ดี การดูแลอย่างดี ประกอบด้วยสี่ประการ ดังนี้

4.1เป้าหมายสอดคล้องต่อความต้องการหรือความจำเป็นของสังคมหรือชุมชน (Relevance) สถานศึกษาต้องทำให้สิ่งที่สอดคล้องกับประโยชน์ของผู้เรียน ประโยชน์ของสังคม ชุมชน

4.2มีความโปร่งใส (Transparence) กระบวนการบริหารต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ อธิบายได้ด้วยเหตุผล และมีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

4.3ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ (Accountability) มีผู้ยอมรับในผลของการกระทำ และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหากับให้จึงได้

4.4กระบวนการบริหารต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และได้ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง มีการวางแผน มีการปฏิบัติตามแผน มีการติดตามและประเมิน และมีการปรับปรุงพัฒนาผลที่ได้รับคุ้มค่ากับการลงทุน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

5.หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของ วิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย

ปรียาพรวงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 6-7) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีหลักการ บริหาร คือ

1.หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่ม การลงทุนนั่นคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2.หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียนนักศึกษาที่มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถทักษะ คุณภาพ และการจัดการได้

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 22) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1.หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิต และกระบวนการ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับ ของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาได้แก่ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหาร ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนา ในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ วิชาการโดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมประเมินผล

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้เป็นไป ตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้ บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

3.2หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ เพิ่มขึ้นรวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.3ประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4.หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของ วิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาศาสตร์ หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติบรรลุความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องใช้ทั้งหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคำนึงถึงคุณภาพของเป้าหมาย คือ ผู้เรียนเป็นหลัก นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารให้การส่งเสริมสนับสนุน และดูแลเอาใจใส่ด้วยความยุติธรรมและเสมอภาค

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายสอดคล้อง และตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริหารและครูต้องมีความรู้ความเข้าใจ ถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เรื่องขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านการบริหารวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546ค, หน้า 33-38) และเข้าใจถึงขอบข่ายและภารกิจงานบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-10)

เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน การกำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ จึงควรพิจารณาให้ครอบคลุมกิจกรรมในทุกด้านที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มีผู้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้หลายแนวคิด ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 3- 4) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการว่าประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการได้แก่การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดปฏิทินการศึกษาความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอนเป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่ใช้สอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. ดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชาเวลาผู้สอนสถานที่ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียนเป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการกำจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอนการจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากรรวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนดคนออกจากรุ่นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคมธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นต้น

2.6 การฝึกงานจุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียนนักศึกษาหรือจะนำเอา ทัศนศึกษาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงทางอย่างมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพ นั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและ โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่เหลือต่อการศึกษาของนักเรียนนักศึกษา เป็นเครื่องมือ และกิจกรรม ให้ใครก็ได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุดเป็นที่รวมหนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่ง วิทยาการให้นักเรียนได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหา การเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผลกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์(2549, หน้า 9) ได้กำหนดงานหลักที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการ ออกเป็น 6 งาน ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
2. งานบริหารหลักสูตร
3. งานสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
4. งานวัดและประเมินผล
- 5.งานนิเทศภายใน
6. งานส่งเสริมวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2550, หน้า 31) ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจงานวิชาการเป็นดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นๆที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การดือนันต์นารี (2553, หน้า 281) ได้กล่าวว่าขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการ

มีดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการมีขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตร และกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร ซึ่งมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ และเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เพื่อการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

Smith (1961, p. 170 อ้างถึงในอุทัยบุญประเสริฐ, 2540) ได้ศึกษาการใช้เวลาในการบริหารและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษางานในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภทพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 40
2. การบริหารงานบุคคลได้แก่ครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่คิดเป็นร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 2
4. การบริหารงานการเงินคิดเป็นร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่คิดเป็นร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนที่เป็นลายลักษณ์ คัดเป็นร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 5

ซึ่งสอดคล้องกับสมหวังพิธิยานุวัฒน์และคณะ (2529 อ้างถึงในจันทรานีสงวนนาม, 2545, หน้า 140) ได้ทำการศึกษาแล้วพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจัดลำดับความสำคัญของภารกิจการบริหารสถานศึกษาเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้

- อันดับที่ 1 การบริหารงานวิชาการ
- อันดับที่ 2 การบริหารงานบุคคล
- อันดับที่ 3 การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน
- อันดับที่ 4 การบริหารงานธุรการการเงินและพัสดุ
- อันดับที่ 5 การบริหารงานอาคารสถานที่
- อันดับที่ 6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

อุทัยบุญประเสริฐ (2540, หน้า 25) กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลักเป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียนและมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญของงานวิชาการใช้กำลังกับการจัดระบบการทำงานของโรงเรียนและใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่างๆของโรงเรียนให้ตอบกลับและสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนคือให้ผลผลิตที่มีคุณภาพให้ได้คนดี ที่เป็นคนที่สมบูรณ์ซึ่งสอดคล้องกับ Miller (1965, p. 175) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนและที่สำคัญมากที่สุดได้แก่การจัดโปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรมตลอดจนการวัดผลเพื่อที่จะได้ติดตามผลการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้นเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะละเลยไม่ได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร โรงเรียน และถือเป็นหัวใจของโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบการมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีนักบริหารและนักวิชาการให้ความหมายไว้ต่างกันหลายท่านเช่น

Anthony and Nicholson (1977) กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารจะปรึกษากับเพื่อนร่วมงานให้รับรู้ปัญหาและร่วมตัดสินใจ โดยเป็นส่วนหนึ่งของงาน

David and Nicholson(1985, pp.176-177) ให้แนวคิดที่ผู้บริหารแบบมีส่วนร่วมจะให้สมาชิกทุกคนร่วมเรียนรู้และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและเน้นการมีส่วนร่วมด้านจิตใจ (emotional in world event investment in world event)

Bateman and smell (1999, p. 325 อ้างถึงใน อัจฉนพร หิรัญอมรกุล, 2552, หน้า 26) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นที่นิยมใช้ทางธุรกิจที่มีการแข่งขันเน้นเป้าหมายการมีส่วนร่วมของผู้บริหารผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

David and Newstrom (1985, p.136 อ้างถึงใน ทับทิม พรหมบุตร, 2555, หน้า 26) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมที่มีจิตใจและอารมณ์ร่วมในการทำงานทำให้งานบรรลุเป้าหมายและเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน

สมเดชสีแสง (2540, หน้า 89) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมไว้ว่าการบริหารแบบการมีส่วนร่วม (Participation management) เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการ ภายใต้ขอบเขตหน้าที่ของตน ถือว่าเป็นการบริหารที่ดี และเหมาะสมที่สุดกับคุณสมบัติของมนุษย์ในปัจจุบัน การบริหารแบบมี

ส่วนร่วมนี้เป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management หรือ TQM)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบการมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือกันในการพัฒนาปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์(2541, หน้า 4-6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือในกระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1.การเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย (Involvement) ได้แก่การวางแผน กำหนดเป้าหมาย ปรึกษาหารือ วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ การให้ข้อเสนอแนะ การให้คำแนะนำการให้ข้อมูล การร่วมตัดสินใจ

2.การช่วยเหลือและการทำประโยชน์ (Contribution) ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ ด้านแรงงาน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ลงมือแก้ไขหรือดำเนินการให้เหมาะสม ประชาสัมพันธ์ ประสานงาน

3.การรับผิดชอบ (Responsibility) ได้แก่การตรวจสอบ การปฏิบัติตามแผนกำหนดมาตรฐานแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมควรพิจารณาประเด็น ต่อไปนี้

- 3.1มีส่วนร่วมทำไม
- 3.2ใครควรมีส่วนร่วม
- 3.3มีส่วนร่วมเรื่องอะไร
- 3.4มีส่วนร่วมอย่างไร
- 3.5มีส่วนร่วมมากน้อยแค่ไหน

ธงชัย สันติวงษ์ (2543, หน้า 138) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแบบการมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ ใช้วิธีการแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น การให้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมายไว้ให้กว้าง

อนันตชัยอุทัยพัฒนาชีพ (2544, หน้า 36-37) กล่าวว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นต่อการบริหารงานดังนี้

1. จะเกิดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับ
ความเหมาะสมและความสำเร็จของเป้าหมายส่วนความมีประสิทธิภาพเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายของ
ความสำเร็จเป้าหมาย
2. ทำให้พฤติกรรมของบุคคลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การได้จากการบริหาร
แบบมีส่วนร่วมช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานขององค์การในการปฏิบัติงานและเพิ่ม
ขวัญกำลังใจของแต่ละบุคคล
3. ช่วยสร้างแรงจูงใจการบริหารแบบมีส่วนร่วมสนองความต้องการทางจิตใจ
ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์และเฮอริเบิร์ก

สมยศนาวิก (2545, หน้า 75) กล่าวว่าการบริหารแบบการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการ
ให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเน้นการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง
ของบุคคลเป็นการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของผู้บริหารในการแก้ปัญหา
ของการบริหารที่สำคัญการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของแนวคิดการแบ่งอำนาจหน้าที่
ที่ถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารของผู้บริหารให้กับผู้ได้บังคับบัญชาและเป็นการ
บริหารที่ผู้บังคับบัญชาต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการ
ตัดสินใจที่สำคัญขององค์การสรุปได้ว่า การบริหารแบบการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการ
บริหารงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในลักษณะของ
การร่วมรับรู้ ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมประเมิณผลด้วย
ความเต็มใจ เพื่อนำพ้องค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก, หน้า11) กำหนดการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา
โดยให้ผู้เรียนครูผู้บริหารผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา
การจัดการเรียนการสอนการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาและการติดตามประเมินผล
ซึ่งกรมสามัญศึกษา ได้นำแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วม
ร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุคคล
โดยส่วนรวมการศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคน(All of education) ให้ทุกคนร่วมคิดร่วมทำ
ร่วมจัดการศึกษาประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา

ธรสุนทรายุทธ(2551, หน้า 539) กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมี
ส่วนร่วมในการบริหารว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่งซึ่งนอกจาก
ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์การแล้วสมาชิกหรือบุคคลในองค์การก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้
องค์การก้าวหน้าไปด้วยดีการบริหารจัดการจึงพยายามหาวิธีการที่จะให้ได้รับการยอมรับและ
ความเหงามและความเข้าใจของทุกคนในองค์การด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative
Management: PM) ด้วยถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ

ทัพบิม พรหมบุตร (2555, หน้า 26) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นที่นิยมใช้ในหลายหน่วยงาน หลายองค์กร เพราะเป็นการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้น ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ เป็นการทำงานด้วยใจ ที่มีการติดต่อสื่อสารแบบสองทางคือ จากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน ทำให้มีความสุขในการทำงาน และรักองค์กร รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ทำให้งานเจริญก้าวหน้าประสบความสำเร็จด้วยดี

พาขวัญพันธุ์ทองดี (2556, หน้า 17) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้การดำเนินงานต่างๆตามเป้าหมายของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศไทยในระดับท้องถิ่นแต่เดิมเริ่มจากการมีส่วนร่วมของประชาชนมากพอสมควร อันเป็นการวางรากฐานประชาธิปไตย ในแง่ของการมีส่วนร่วมของชุมชน รัฐบาลพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาของไทย โดยดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ได้มีการกำหนดบทบัญญัติในมาตรา 43 ไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาอบรมขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับนี้มาตรา 81 ยังได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษา อบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมของชาติ สำหรับกฎหมายแห่งชาตินั้นมีความสำคัญสองประการ คือ ประการแรก ต้องการให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายแม่บทด้านการศึกษา และประการที่สอง ต้องการให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นเครื่องมือของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับระบบการศึกษา เพราะเมื่อพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาเป็นกฎหมายแม่บท จึงมีการทบทวนโครงสร้างและกลไกของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา จนถึงระดับชาติ เพื่อปรับการบริหารจัดการว่าควรอยู่ในรูปแบบใด และปรับปรุงโครงสร้างที่มีอยู่ให้เกิดการกระจายอำนาจ

และมีส่วนร่วมของทุก ๆ ฝ่าย จึงนับได้ว่าเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) ในการจัดการศึกษาของไทย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 1) ได้สรุปหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาดังบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1.มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ อันได้แก่ ความเป็นเอกภาพในการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษา มีมาตรฐานและทิศทางในการจัดการศึกษาเหมือนกัน โดยส่วนกลางจะกำหนดนโยบาย ให้คำปรึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษา

2.มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปโดยให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง

3.ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลชุมชน สถาบันสังคมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีการระดมทรัพยากรต่าง ๆ จากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางการพัฒนาการศึกษา เช่น ความคิด ความสามารถ แรงงาน วัสดุและอื่น ๆ

4.การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในลักษณะรูปแบบคณะกรรมการ หรืออาจมีส่วนร่วมในลักษณะการวางแผน การดำเนินกิจกรรมการใช้ประโยชน์ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการและความสำคัญของการบริหารแบบการมีส่วนร่วม คือ จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหา ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ความสำคัญของการบริหารแบบการมีส่วนร่วม

สมยศนาวิก (2545, หน้า 16) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยใช้การบริหารแบบการมีส่วนร่วม PM (Participative Management) ว่ามีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจในองค์กรให้ดีขึ้น
2. ช่วยให้มีประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น
3. ช่วยทำให้กำลังใจและความพอใจงานที่ทำมีมากขึ้น
4. ช่วยลดความถี่ของการขาดงานและการออกงานน้อยลง
5. ช่วยในการติดต่อสื่อสารและการยุติความขัดแย้ง

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2546, หน้า 105-162) กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ในส่วนของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กล่าวไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและในมาตราที่ 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น จะเห็นได้ว่าความมุ่งหมาย และหลักการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายในสังคมได้เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการให้มีการสนับสนุนจากสังคมเพื่อให้การบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ ที่นำสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดแผน โดยมีการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการโดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้กล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ของแผนในส่วนของการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ เน้นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัด และสนับสนุนการจัดการศึกษารวมทั้งการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ด้วยการให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ได้อย่างหลากหลาย อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 5)

จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นแผนระยะยาวถึง 15 ปี คือเริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ.2545 จนถึง พ.ศ.2559 เน้นการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน สถานศึกษาในฐานะหน่วยงานปฏิบัติ โดยผู้บริหาร ครู บุคลากรในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวนโยบาย เพื่อดำเนินการในการบริหารและจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 14-16) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในการปฏิรูปการศึกษาของรัฐชาติแคตเซวัน ประเทศแคนาดา ว่ายุทธศาสตร์ที่สามารถดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในทุกขั้นตอนของการปฏิรูปการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยมีขั้นตอนการวางแผนยุทธศาสตร์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. กำหนดบุคคลที่ควรมีส่วนร่วม
2. กำหนดวิธีการต่าง ๆ ที่จะให้การเข้ามามีส่วนร่วมของสาธารณชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. กำหนดกรอบเวลาการดำเนินงานในส่วนนี้การให้ใครมีส่วนร่วมมีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ควรมีส่วนร่วม โดยจะต้องพิจารณาจากบุคคลต่อไปนี้ ผู้ปกครอง นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรที่ไม่ได้ปฏิบัติงานสอน คณะกรรมการท้องถิ่น สมาชิกในชุมชน ผู้แทนองค์กรภาคธุรกิจ ฯลฯ

วิธีการให้ประชาชนและตัวแทนองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมพิจารณากระบวนการ ดังนี้

1. การประชุมกับประชาชน
2. กลุ่มเป้าหมาย
3. การสำรวจ
4. การประชุมพิเศษกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

รุ่งแก้วแดง (2543, หน้า 277-278) กล่าวถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักวิชาการ ในหนังสือประวัติการศึกษาไทยว่า การจัดการศึกษาเป็นสิทธิและหน้าที่ของ

ผู้ปกครองจึงต้องกระจายความรับผิดชอบไปให้ผู้ปกครอง ต้องส่งเสริมให้มีสมาคมผู้ปกครอง (Parent-teachers Association) หรือ PTA ในทุกสถานศึกษาเพื่อให้มีบทบาทความร่วมมือด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในการประชุมผู้ปกครอง และผ่านผู้แทนที่อยู่ในคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นวิธีที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2543, หน้า 26-31) กล่าวถึงการบริหารแบบการมีส่วนร่วมว่ามีแนวความคิดพื้นฐาน ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องธรรมชาติมนุษย์ (Assumption about human nature) ตามแนวคิดของแมคเกรเกอร์ (McGregor) มี 2 แนวทาง คือ ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ตามแนวคิดของทฤษฎี X เชื่อว่ามนุษย์ขี้เกียจและขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นต้องใช้วิธีการบังคับหรือควบคุมการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนทฤษฎี Y เชื่อว่ามนุษย์มีความขยัน ชอบทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสภาพการทำงานที่มีความเหมาะสม และคนมีส่วนร่วมในการทำงานโดยไม่ถูกบังคับก็จะมี ความรับผิดชอบมากขึ้น

2. ความคิดเกี่ยวกับความเป็นองค์การของ โรงเรียน (Concept of school organization) แนวความคิดของการบริหารปัจจุบันเชื่อว่า องค์การมิใช่เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการบรรลุ เป้าหมายหรือผลผลิตเชิงปริมาณเท่านั้น แต่องค์การเป็นสถานที่สำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาด้วย

3. ในด้านรูปแบบการตัดสินใจ (Decision making style) การตัดสินใจสั่งการ ในระดับสถานศึกษามีลักษณะร่วมมือกันใช้อำนาจระหว่างครูผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนศิษย์เก่าเพื่อสะท้อนสภาวะการณ์ ปัจจุบัน ความต้องการในอนาคต ซึ่งจะต้องระดมสติปัญญา และแนวคิดให้สมาชิกได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาให้บริหาร โรงเรียนได้สำเร็จอีกทั้งยัง สร้างความรู้สึกผูกพันกับโรงเรียนด้วย

4. แบบภาวะผู้นำ (Leadership style) ตามทฤษฎีของ Sergiovanni ได้จัดระดับภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 5 ระดับ คือ 1)ภาวะผู้นำด้านเทคนิค 2)ภาวะผู้นำด้านมนุษยภาวะ 3)ผู้นำทางการศึกษา 4)ภาวะผู้นำเชิงสัญลักษณ์และ 5)ภาวะผู้นำทางวัฒนธรรม

5. กลยุทธ์การใช้อำนาจ (Use of power) ในการบริหารโดยทั่วไปมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้แต่ตามทฤษฎีที่ว่าด้วยที่มาของอำนาจ (Source of power) (Source of power) ของ French and Raven นั้น ได้แบ่งที่มาของอำนาจพื้นฐาน เป็น 5 แบบ ได้แก่ 1)อำนาจจากการให้รางวัล 2)อำนาจจากการบังคับ 3)อำนาจตามกฎหมาย 4)อำนาจจากการอ้างอิง และ 5)อำนาจจากความรู้ ความเชี่ยวชาญ

6. ทักษะเฉพาะในการบริหาร (Management Skills) ทักษะการบริหารแบบใหม่ ๆ ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้ในองค์กร เช่น การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ในการวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจ ใช้ทักษะการแก้ไขความขัดแย้ง ใช้กลยุทธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา องค์กรเป็นต้น

7. การใช้ทรัพยากร (Use of resources) สถาบันการศึกษามีอำนาจในการใช้และบริหาร ทรัพยากรด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาได้บริหารงานตามสถานการณ์ของตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ต้องสิ้นเปลืองบุคลากร งบประมาณ เวลาในการควบคุมและตรวจสอบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดหลักของการบริหารแบบการมีส่วนร่วม คือ การให้ ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการองค์กร อีกทั้งเป็น ศูนย์กลางของการดำเนินการหรือปฏิบัติการกิจต่าง ๆ เพื่อนำพองค์กรไปสู่บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

ทฤษฎีการบริหารแบบการมีส่วนร่วม

Likert (1997, หน้า 189-211 อ้างถึงใน ลัดดา ผลวัฒน์, 2547, หน้า 41-44)

ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน (University of michigan) และคณะทำงาน ในสถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาเพื่อค้นหาเกณฑ์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการบริหาร ตั้งแต่ปี 1947 และได้รวบรวมผลการทดลองจากผลการปฏิบัติงานในหลายสาขา ซึ่งผลการทดลองของนักวิชาการหลายท่านได้สรุปข้อค้นพบที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร สองประการ คือ การบริหาร โดยให้ความสำคัญกับงานเป็นหลัก (Job-centered) และการบริหาร โดยให้ความสำคัญกับคนเป็นหลัก (Employee-centered) และพบว่าผู้บริหารที่ให้ความสำคัญ กับงานเป็นหลัก จะได้ผลผลิตต่ำ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานถูกควบคุมการทำงานอย่างเข้มงวด ผู้ควบคุม การทำงานพยายามกระตุ้นให้พนักงานมีความสนใจแต่งาน ใช้เวลาเป็นมาตรฐานในการทำงาน ส่วนผู้ที่ให้ความสำคัญกับคนเป็นหลักจะได้ผลผลิตสูง และพบว่าผู้บริหารจะให้ความสำคัญ ในปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา พยายามสร้างกลุ่มงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุ เป้าหมาย อย่างสูง ไลเคิร์ต ได้สรุปรายงานข้อค้นพบจากการวิจัยเกี่ยวกับหลักในการบริหาร ที่ประสบความสำเร็จสูงสุด และที่ประสบความสำเร็จน้อยสุด โดยเสนอเป็นทฤษฎีการบริหาร 4 ระบบ ดังนี้

ระบบที่ 1 ระบบอำนาจเผด็จการ (System 1: Exploitative authoritative)

- ผู้บริหารจะมีอำนาจสมบูรณ์ แบบมีภาวะผู้นำแบบใช้อำนาจสั่งการให้ลูกน้อง ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามผู้บริหารจะเชื่อและไว้ใจผู้ใต้บังคับบัญชาน้อยมาก จึงเป็นเหตุให้ การทำงานของลูกน้อง (Subordinate) ไม่รู้สึกอยากจะทำเรื่องงานกับผู้บังคับบัญชา (Superior) ทำให้ได้ความคิดความเห็นน้อยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

- ส่วนใหญ่จะจงใจลুকน่องให้ทำงานด้วยการลงโทษ ทำให้เกิดความกลัว แต่มีการให้รางวัลบ้างเป็นครั้งคราว เป็นผลให้ผู้บริหารระดับสูงมีความรับผิดชอบต่อนักงาน ในขณะที่ในระดับล่างแทบจะไม่มีผู้ลือกอยากที่จะทำตามเป้าหมายขององค์กร

- มีการติดต่อสื่อสารเป็นทางเดียวเป็นส่วนใหญ่ และสั่งจากบนลงล่าง (Downward communication) ทำให้ความคิดของผู้บริหารถูกมองว่าเป็นความคิดที่ถูกต้องเสมอ และเนื่องจากการติดต่อสื่อสารทางเดียวที่ผู้บริหารสั่งการลงมายังลูกน่อง จึงทำให้ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในปัญหาของลูกน่อง

- กระบวนการตัดสินใจจึงมาจากส่วนบนขององค์กร และตระหนักรับรู้ ถึงปัญหาในการตัดสินใจต่าง ๆ ได้น้อย ทำให้การตัดสินใจต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กับงานของลูกน่อง

- เป้าหมายจะถูกกำหนดเป็นวาระ ๆ ไป อีกทั้งเป้าหมายที่ตั้งไว้แม้ส่วนใหญ่จะยอมรับ แต่หากเกิดการต่อต้านจะเป็นการต่อต้านที่รุนแรง

ระบบที่ 2 ระบบเมตตา (System 2: Benevolent authoritative)

ระบบนี้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาบ้าง แต่ยังคงมีการกำกับติดตาม เหมือนเจ้านายกับผู้รับใช้ (Master & Servant) ซึ่งลูกน่องจะรู้สึกไม่ค่อยอยากคุยเรื่องงานกับผู้บังคับบัญชา แต่ก็มีบ้างที่เป็นเหตุให้ผู้บังคับบัญชาสามารถรับทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของงาน

- มีการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนสิ่งจำเป็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร มีการให้ข้อมูลข่าวสารเท่าที่จำเป็น แต่ไม่ทั่วถึงทั้งองค์กร และข้อมูลข่าวสารมักถูกกั้นกรองจากฝ่ายบริหาร ผู้บริหารจะวางตัวสนิทสนมเฉพาะกับบุคคลพิเศษ การกำหนดนโยบายทำในระดับบนแล้วกำหนดกรอบการทำงานให้ระดับล่าง โดยผ่านการตรวจสอบของฝ่ายบริหารก่อน ฉะนั้นการตัดสินใจส่วนใหญ่จึงมาจากเบื้องบน

- มีการจงใจให้ทำงานโดยใช้รางวัลเป็นเครื่องล่อใจมากขึ้น แต่มีการลงโทษบ้างในกรณีที่ทำเป็น ลูกน่องรู้สึกมีความรับผิดชอบในการทำงานตามเป้าหมายเพียงเล็กน้อย มีการทำงานเป็นทีมในบางส่วนของงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

- มีการติดต่อสื่อสารเป็นแบบบนลงสู่ล่าง แต่มีการยินยอมให้ล่างขึ้นสู่บนบ้าง

- ยอมรับเรื่องการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตัดสินใจ แต่จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตามนโยบายอย่างใกล้ชิด

ระบบที่ 3 ระบบปรึกษาหารือ (System 3: Consultative)

- การบริหารระบบนี้ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นและยอมรับความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย

ของงาน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยการขอคำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบเป็นแนวทาง จึงทำให้ลูกน้องมีอิสระมากขึ้นในการที่จะพูดคุยเรื่องงาน

- มีการจูงใจในลักษณะให้รางวัลในการทำงานเป็นหลัก มีการลงโทษบ้างตามสมควร ทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกมีความรับผิดชอบในการที่จะทำตามเป้าหมายขององค์การ

- มีการติดต่อสื่อสารค่อนข้างทั่วถึงทั้งองค์การ และมีการปฏิสัมพันธ์ในองค์การอย่างราบรื่นและบ่อย ๆ มีการทำงานในลักษณะเป็นทีมมากขึ้น แต่จะเป็นทีมถาวรในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

- มีนโยบายเปิดกว้างในการตัดสินใจ โดยทั่วไปการตัดสินใจจะอยู่ที่ผู้นำ แต่ยอมให้ระดับล่างตัดสินใจได้ในบางเรื่อง จึงทำให้มีการตื่นตัวต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การ

ระบบที่ 4 ระบบให้กลุ่มมีส่วนร่วม (System 4: Participative group)

- การบริหารระบบนี้ผู้บริหารเป็นผู้มีภาวะผู้นำสูงสุดและผู้ได้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

- มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปอย่างทั่วถึง และให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายขององค์การเป็นการจูงใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การ

- การติดต่อสื่อสารเป็นแบบสองทางและทั่วถึงทั้งองค์การ ด้วยข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ การปฏิสัมพันธ์ในองค์การเป็นไปอย่างฉันทมิตร มีการช่วยเหลือกันและทำงานเป็นทีม

- ทำให้ความรับผิดชอบต่องานนั้นสูงขึ้นอีก ทั้งยังสามารถที่จะควบคุมหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้ดีกว่าการควบคุมจากระดับสูง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ระบบการบริหารที่มีประสิทธิภาพและให้ผลผลิตสูง คือ ระบบบริหารที่ให้ความสำคัญกับบุคลากร เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งเป็นระบบที่สนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร และผู้บริหารจะให้ความสนใจในปัญหาของผู้ได้บังคับบัญชา พยายามสร้างกลุ่มงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างสูง

แนวทางการบริหารแบบการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546ข, หน้า 101-102) ยังได้กล่าวถึงประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาในอนาคตตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านบริหารทั่วไป สรุปได้ดังนี้

- 1.ด้านวิชาการ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเป็นวิทยากรในฐานะภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมจัดทำหลักสูตร กำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น จัดชุมชนและสถานประกอบการเป็นแหล่งการเรียนรู้ และฝึกงาน ร่วมวางนโยบาย และแผนเกี่ยวกับ

การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมเผยแพร่ วัฒนธรรมท้องถิ่น นำความรู้ ด้านเทคโนโลยีพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมจัดหลักสูตรประสานกับวิทยากรสมัยใหม่

2. ด้านงบประมาณ ควรจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาให้องค์กรชุมชน ช่วยเหลือเงินทุนการศึกษา ร่วมจัดกิจกรรมหารายได้ ร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอโครงการพัฒนาโรงเรียน ร่วมติดตามผลการใช้งบประมาณ สนับสนุนส่งเสริมสมาคม ศิษย์เก่าเพื่อประสานกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับองค์กรชุมชน ระคมทรัพยากร และสนับสนุนงบประมาณ

3. ด้านบุคลากร ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประเมิน การปฏิบัติงานของครู และบุคลากรในโรงเรียน ร่วมสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ครูสนับสนุนกิจกรรม พัฒนาบุคลากร เสนอความคิดเห็นกับการสอนของครู การศึกษาหรือธรรมเนียมโรงเรียน ร่วมกิจกรรมการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

4. ด้านบริหารทั่วไป ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญโรงเรียน ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมกิจกรรมปรับปรุง และพัฒนาโรงเรียน ร่วมบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ และการร่วมประชุมวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนให้ข้อคิดเห็น ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนรวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุน การดำเนินงานของโรงเรียน

ธีระรุญเจริญ (2548, หน้า 8) ที่ได้เสนอในงานวิจัยว่าการจัดการศึกษาตั้งแต่นี้ไป “ทุกคน” ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (All for education) การบริหารจัดการศึกษาในวงกว้าง โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) จะต้องเข้ามาบริหารจัดการการศึกษา ดังนั้น ความซับซ้อนจะมีมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติงานอย่างมีระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมกับ คณะกรรมการในโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ในด้านปัญหาอุปสรรค ที่อาจเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ความไม่เข้าใจบทบาทที่แท้จริงของตนเอง การหวังผลประโยชน์จากโรงเรียน ขาดความพร้อม ทั้งความรู้ประสบการณ์ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม ยังไม่เห็นความสำคัญ และไม่สนใจในการมีส่วนร่วม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือที่ดีระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจ ศรัทธา และความเชื่อถือให้กับชุมชน กำหนดบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมให้ชัดเจน

ทรสุนทรายุทธ (2551, หน้า 540) ได้สรุปแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการทำงานในบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในกระบวนการบริหาร

2. โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์มีข้อจำกัดทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ เศรษฐกิจสังคม ฯลฯ ทำให้ไม่สามารถกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยคน ๆ เดียว จึงต้องมีการร่วมแรงร่วมใจกันแก้ปัญหาในข้อจำกัดดังกล่าว

3. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้การทำงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเป้าหมาย เพราะบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความผูกพันทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคมที่มีต่อกิจกรรมนั้น ๆ จึงทำให้การลงทุนมีความเสี่ยงน้อย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวทางในการบริหารแบบการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือการสร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการรับรู้ ปัญหา ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในกระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและมีคุณภาพ

ประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างความสามัคคีร่วมพลังของบุคคลในองค์กร
2. ช่วยให้ทราบถึงความต้องการขององค์กรทั้งหมด
3. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้นลดความเฉื่อยชาในการปฏิบัติงานและการย้ายงาน
4. ช่วยลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากพนักงานระดับต่ำ
5. ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน และให้สุขภาพจิตของคนในองค์กรดีขึ้น
6. ช่วยเพิ่มผลผลิตในองค์กร
7. สร้างสรรค์หลักการประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในองค์กร
8. ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงานใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและทะนุถนอม
9. ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้ สึกว่าเข้าเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร
10. เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ในการควบคุมงานให้ลดน้อยลง และทำให้ผลของงานดีขึ้น

สมเดชสีแสง (2540, หน้า 230) ได้สรุปถึงประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมว่าประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานรวมกลุ่มกันใช้ความรู้ความสามารถ สติปัญญาและประสบการณ์ ของแต่ละคนร่วมกันปรับปรุงงานในหน่วยงานของตนมีข้อดีคือ

1. ผู้ที่รู้ปัญหาดีที่สุด และสามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุด คือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุดจะแก้ปัญหาก็ถูกต้องที่สุด
2. บุคลากร ได้เรียนรู้ การทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วมในการบริหาร
3. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกรู้ว่าตนมีคุณค่า มีความภาคภูมิใจและทำงานเต็มความสามารถ

จันทรานีสงวนนาม (2545, หน้า 71) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร
2. ลดความขัดแย้งในการทำงาน เพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดีทุกคนมีงานทำ
5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้ สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

สัมฤทธิ์กางเพ็ง (2545, หน้า 9-10) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด และอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดความคิดที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมมีผลทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลงในขณะเดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น
3. การมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น
5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมการปรับปรุงและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

ภากรดีอนันต์นารี (2551, หน้า 26) ได้รวบรวมประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้คือ

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร
2. ลดความขัดแย้งในการทำงานและเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ
5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
6. ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม

7.ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8.ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้ สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบการมีส่วนร่วม มีดังนี้

- 1.การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันจะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารใช้ทดสอบว่า สิ่งที่คุณเองรู้ ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา รู้ หรือไม่
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงานเป็นไปได้อย่างสูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนเกิดขึ้นตามภารกิจของโรงเรียนได้มีการจัดแบ่งตามภาระงานบริหาร โรงเรียนตามกฎหมายกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยัง คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาซึ่งงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนดังนั้นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดๆก็ตามต่างมีความสำคัญคือ มีการมุ่งให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของโรงเรียน

การให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจะทำให้เกิดผลดีหลายประการ (สำเร็งสมวงศ์,2531, หน้า 135-136)ได้แก่

1. ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ทำงานเกิดผลดีทางด้านปริมาณและคุณภาพ

2. เมื่อครูทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเป็นทีมทำให้การย้ายหรือลาออกจากหน่วยงานน้อยลง การขาดงานหรือความเฉื่อยชาในการทำงานจะไม่มีมากจากผลการวิจัยของ Bragg and Andrews (1973) เกี่ยวกับงานให้คนในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพบว่า คนในหน่วยงานมีความพึงพอใจในการทำงานมากขึ้น อัตราการขาดงานลดน้อยลงและผลของงานเพิ่มขึ้น

3. ครูคลายความขี้ใจลงเมื่อตนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมใหญ่ ในหน่วยงานขณะเดียวกันความสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครูจะเกิดขึ้นจากผลการวิจัยของ Plaxton (1973, cited in Hoy & Tarter, 1993) เกี่ยวกับการให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมของกลุ่มพบ “ว่าผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจมากขึ้น” นอกจากนี้ ยังพบอีกว่าการไม่กระจายอำนาจในการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการน้อยที่สุด

4. ทุกฝ่ายในองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลง โดยครูไม่ทราบจะทำให้ครูขาดความเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ไม่ค่อยดีต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าหากเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมก็จะทำให้เขาได้รับทราบว่าจะเปลี่ยนแปลงแล้วจะดีหรือไม่ดี การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงก็จะลดน้อยลงไปด้วย

5. ช่วยให้ง่ายต่อการบริหารงานเนื่องจากเมื่อครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมก็จะเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรับผิดชอบสูงขึ้นยอมรับในอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร ผู้ร่วมงานและตนเองมากยิ่งขึ้น การติดตามผลงานและการควบคุมอย่างใกล้ชิดก็ไม่มี ความจำเป็น

6. การที่ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมจะเป็นการส่งเสริมคุณภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเพราะในบางกรณีอาจเกิดปัญหาขึ้นผู้บริหารจะไม่สามารถตัดสินใจได้ การเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทีมของครูจะทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลมากขึ้น และถ้าหากมีการสื่อความหมายที่ดีจะมีความคล่องตัวสูง

ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดของ Beckhard (1978) มาเป็นแนวคิดทางการวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยแสดงให้เห็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยองค์ประกอบและลักษณะวิธีการซึ่งนักวิชาการดังกล่าวได้ให้แนวคิดที่สอดคล้องกันหลายด้าน ได้แก่ เป้าหมาย (Goals) บทบาท (Role) การตัดสินใจ (Decision) การติดต่อสื่อสาร (Communication) ซึ่งจะกล่าวถึงลักษณะดังกล่าวแต่ละด้านดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย (Goals) เป้าหมายเป็นส่วนสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความสำเร็จในการบริหารก็ว่าได้ เพราะเป็นหลัก และเครื่องชี้แนวทาง ในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ดังแนวคิดของนักวิชาการที่ว่าไว้หลายท่านคือ

Latham and Sari (1979, pp. 151-159 อ้างถึงในวัลภา สบายยิ่ง, 2542, หน้า 24) ได้ให้ความเห็นว่า มีเงื่อนไขที่จำเป็น 2 เงื่อนไขที่จะทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ นั่นคือ ผู้ปฏิบัติงานจะต้องผูกพันกับเป้าหมายและแหล่งอำนาจประโยชน์ซึ่งช่วยให้เป้าหมายประสบความสำเร็จถ้าผู้ปฏิบัติงานไม่มองเห็นค่าของสิ่งที่เขาทำแล้วการปฏิบัติงานของเขาจะทำได้ไม่ดีพอ และถ้าผู้ปฏิบัติงานถูกระตุ้นเพื่อทำงานให้ถึงระดับเป้าหมายแต่การทำงานของเขาจะทำได้ไม่ดีพอ และผู้ปฏิบัติงานถูกระตุ้นเพื่อให้ทำงานถึงระบบเป้าหมายแต่ทางด้านการจัดการไม่สามารถหาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกอบรมหรือการสนับสนุนได้แล้วเป้าหมายจะประสบความสำเร็จได้ยาก การกำหนดเป้าหมายเป็นบทบาทที่มีคุณค่าต่อองค์การช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิก และเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการตัดสินใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคตขององค์การ

Lock et al (1981, pp. 125-152) ได้ทำการวิจัยและสรุปผลเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายไว้ดังนี้

1. การให้เป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง ทำให้บุคคลทำงานได้ดีมากกว่าเป้าหมายที่คลุมเครือ เช่นทำให้ดีที่สุดทำให้เร็วที่สุด
2. การตั้งเป้าหมายที่ยากแก่การบรรลุถึงทำให้บุคคลทำงานได้ดีกว่าเป้าหมายง่ายๆ
3. การให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายมีแนวโน้มส่งผลให้ผู้ร่วมงานให้ผลงานสูงกว่าการที่ผู้ร่วมงานไม่มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายในการทำงาน
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในเรื่องการบรรลุเป้าหมายของการทำงานแก่ผู้ทำงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ผลดีกว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับ แก่ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปฏิบัติงานและดีกว่าไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับเลย
5. เป้าหมายควรมีการแสดงระยะเวลาที่จะทำงานให้สำเร็จ

Lock and Latham (1984, pp. 1-9) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมาย (Goal setting) หมายถึงเทคนิคที่ใช้ในการจูงใจ ผู้ปฏิบัติงานให้พยายามทำงาน เพื่อบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

Woodcock (1989, pp. 83-85) ที่มงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการจัดการกับเป้าหมาย ดังนี้คือต้องจัดการสื่อสารให้สมาชิกทุกคนได้รู้และเข้าใจในเป้าหมายนั้นนำไปปฏิบัติได้และต้องพยายามให้สมาชิกมีส่วนในการตั้งเป้าหมายและต้องพยายามที่จะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเป้าหมายของสมาชิกแต่ละคนอันจะมีผลทำให้สมาชิกคนอื่นๆ ได้รู้ด้วยว่าคนอื่นๆ กำลังพยายามทำอะไร เพื่อบรรลุเป้าหมายอะไรในการทำงานของตนจะช่วยให้สนับสนุนหรือจัดขวางส่วนของคนอื่นอย่างไร

สมคิด บางโม (2538, หน้า 96) เป้าหมายคือสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จ ต้องกำหนดไว้เป็นปริมาณในรูปแบบของเวลาและคุณภาพ

ประชุมโพธิกุฏ (2539, หน้า 66) เป้าหมายคือ ผลลัพธ์ที่ต้องการทำให้สำเร็จ ประกอบด้วยเงื่อนไขที่จะทำงานให้สำเร็จ ระยะเวลาในการดำเนินการและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะใช้งาน

สิริวรรณเสวีรัตน์ (2539, หน้า 132) เป้าหมาย หมายถึงสิ่งที่ต้องทำในอนาคตหรือ เป้าหมายในอนาคตที่องค์กรต้องบรรลุถึง

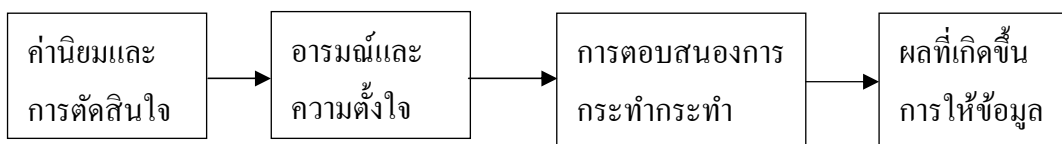
ประชุมรอดประเสริฐ (2539, หน้า 155) การกำหนดเป้าหมายที่ได้นั้นจะต้องเป็นเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและบุคคลในองค์กรมีความชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานต้องมีเหตุผลต้องมีลักษณะพอดีและเหมาะสมกับระยะเวลา ปฏิบัติมีความกะทัดรัดกำหนดเป็นมาตรฐานได้และควรคำนึงถึงข้อสังเกต

เชิษฐภักฎิโยยิ่ง (2539, หน้า 48-49)กล่าวถึงการกำหนดเป้าหมายที่ดีจะทำให้เกิดผลดี ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายช่วยทำให้องค์กรมีบทบาทหรือตำแหน่งที่ถูกต้องในสภาวะแวดล้อมนั้นๆ
2. เป้าหมายช่วยสร้างความสัมพันธ์และภาพพจน์ที่ระหว่างองค์กรกับสาธารณชน
3. เป้าหมายช่วยสร้างความร่วมมือภายในองค์กร
4. เป้าหมายช่วยสร้างเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้วัดหรือตัดสินการกระทำหรือความสำเร็จขององค์กร
5. เป้าหมายเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความท้าทายเบื้องต้นแก่สมาชิกขององค์กรว่าจะช่วยกันทำให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่รวมทั้งช่วยสร้างข้อผูกพันและการเสียสละของสมาชิกวงการด้วย

สุชีสุทธิสมบูรณ์และสมานรังสิโยกฤษฎ์ (2545, หน้า 107) เป้าหมาย คือ แดลงเป็นลายลักษณ์อักษรถึงผลงานที่ต้องทำให้สำเร็จว่ามีคุณสมบัติอย่างไร จะต้องกระทำให้สำเร็จเมื่อใด และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเท่าใด

สุทธีนิยร์เรื่องฤทธิ (2545, หน้า 28) เป้าหมายคือสิ่งที่กำหนดที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรเป็นสิ่งจูงใจสมาชิกทุ่มเทการปฏิบัติงานของตนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของบุคคลเป็นตัวกลางระหว่างพฤติกรรมกับลักษณะของงานสิ่งจูงใจการนิเทศงานและการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความเชื่อมั่นว่าเป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลรักษาพันธะสัญญาที่จะทำงานให้สำเร็จดังรูปผลสรุปตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายว่าด้วยแรงจูงใจในการทำงาน

Beckhard (1978) ดังจะเห็นได้จากแนวคิดที่ว่า การกำหนดเป้าหมายของทีมงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องได้รับการพิจารณาและตกลงยินยอมโดยสมาชิกของทีมทั้งหมด การกำหนดเป้าหมายต้องให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อช่วยสามารถยึดเหนี่ยวการทำงานร่วมกันได้ดี

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหมายถึงการเปิดโอกาสให้ครูเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของงานวิชาการได้แก่การเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดรับทราบและเข้าใจเป้าหมายที่มีความชัดเจนเหมาะสมกระจำแนกย่ำเป็นที่ต้องการและยอมรับทำให้เป็นการสร้างแรงยึดเหนี่ยวการทำงานร่วมกันซึ่งจะเชื่อมโยงเกี่ยวกับแผนงานหลักสูตรคุณลักษณะนักเรียนมาตรฐานการเรียนรู้การสอนกิจกรรมทางวิชาการ การนิเทศและการประเมินผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

1. การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน (Role) สถานภาพของความเป็นจริงทุกคนเกิดมาและในช่วงของแต่ละวัย ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆมากมายจึงรู้ว่าต้องการปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อใดที่ไหนกับใครในการปฏิบัติงานก็เช่นกันบทบาทของสมาชิกแต่ละคนจึงมีความสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่องานที่มีประสิทธิภาพดังนั้นจึงได้มีนักวิชาการให้ความหมายของบทบาทไว้ต่าง ๆ กันคือ

Biddle and Thomas (1966 อ้างถึงในพวงเพชรวัชรอยู่, 2536, หน้า 18) จากแนวคิดและความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าบทบาทหมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในกิจกรรมการกระทำของเขาตามความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบสอดคล้องกับบิได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทโดยให้ข้ออธิบายไว้ 4 ประการดังนี้

1. ด้านบุคคลแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ผู้แสดงหมายถึงบุคคลที่แสดงพฤติกรรมไปตามบทบาทที่กำหนดกับเป้าหมายหมายถึงบุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ กับนักแสดงและบทบาทของผู้แสดงนั้น

2. ด้านพฤติกรรมคือการแบ่งพฤติกรรมตามบทบาทที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

3. กลุ่มบุคคลและพฤติกรรมคือการรวมเอาด้านบุคคลเข้ามาด้วยกันกับด้านพฤติกรรม เช่นการประเมินบทบาทขึ้นอยู่กับผู้แสดงบทบาทหลายคนหรือผู้ร่วมแสดงอื่น ๆ

4. การเกี่ยวข้องในกลุ่มของบุคคลและพฤติกรรมทำให้เกิดความเข้าใจในบทบาท ซึ่งครอบคลุมทางด้านบุคคลและพฤติกรรมนั้นจะต้องทำให้เกิดภาพรวมขึ้นเช่นการกำหนด บรรทัดฐานอย่างหนึ่งมักจะเกี่ยวกับการกำหนดบรรทัดฐานอย่างอื่น ๆ ด้วยเป็นต้นว่า การแบ่งพฤติกรรม โดยมีบรรทัดฐานการกระทำและการประเมินผล

Woodcock (1989, pp. 76-82 อ้างถึงใน นวลนภา หวลถนอม, 2557, หน้า 39) กล่าวว่า การกำหนดบทบาทของบุคคลในองค์การเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ได้มีนักวิชาการเสนอแนวปฏิบัติไว้ ได้แก่การกำหนดบทบาทของสมาชิกในองค์การจำเป็นต้องอาศัยการผสมผสานระหว่างสติปัญญา ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานของสมาชิกซึ่งจะต้องเราทั้งสองส่วนที่แตกต่างกัน ของสมาชิกแต่ละคนมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติ เหมาะสมกับสถานการณ์และภารกิจงานนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพราะคุณสมบัติดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่พบว่า การทำงานเป็นทีมจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับบทบาท ต่างๆของสมาชิกในทีมนั่นเอง

พัชรทวิวงศ์ณอยุธยา (2538, หน้า 306) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดบทบาท ในการทำงานร่วมกันไว้ดังนี้คือ

1.การกำหนดบทบาทของหัวหน้าคณะกรรมการทำงาน โดยเลือกผู้ที่มีความสามารถ และเหมาะสมกับงาน

2.กำหนดบทบาทของสมาชิกคนอื่นเช่นเลขานุการของคณะกรรมการและกรรมการ ด้านต่างๆเป็นต้น

3.งานด้านใดที่ขาดบุคลากรจะต้องเสริมสร้างผู้ชำนาญในหน้าที่นั้นหรือหาผู้เชี่ยวชาญ มาช่วยแก้ไขปัญหาหรือสอนงาน

ศิริวรรณเสรีรัตน์ (2539, หน้า 423) ได้เสนอความเห็นว่าการปฏิบัติงานร่วมกันที่ดี มีประสิทธิภาพนั้นบทบาทอย่างเป็นทางการที่ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนและได้รับการยอมรับ บทบาทอย่างเต็มใจขณะเดียวกันก็จะให้สนับสนุนความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง และความคิดริเริ่ม

สร้อยตระกูลอรธมานะ (2541, หน้า 184) บทบาทคือแผนของพฤติกรรมที่เป็น คุณสมบัติและเป็นที่ยึดจากบุคคลหรือดำรงตำแหน่งต่างๆในกลุ่ม

ชูพงศ์ ปัญงะวัต (2541, หน้า 18)หน้าที่หรือข้อปฏิบัติที่เกิดขึ้นตามสถานภาพที่ได้รับ ในองค์การและเป็นแบบอย่างการกระทำที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลในการทำกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นเป็นข้อผูกมัดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์การ

Beckhard (1978) กล่าวถึงบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกันไว้ว่า ไม่มีความซับซ้อนของบทบาททุกบทบาทมีความชัดเจนทุกคนรู้ว่าตนเองจะต้องทำหน้าที่อะไรทุกคนเข้าใจบทบาทตนเองและผู้อื่นด้วยทุกคนสามารถเต็มใจที่ช่วยซึ่งกันและกัน

จึงสรุปได้ว่า การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการของโรงเรียนที่มีความชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถและมีการยอมรับบทบาทอย่างเต็มใจ เพื่อช่วยเหลือผู้บริหารในโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหลักสูตร งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายในและงานประชุมอบรมวิชาการ

3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision) สังกมประชาธิปไตยทุกคนมีบทบาทและหน้าที่ตามระบอบทั้งในระดับโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนก็ได้เน้นกระบวนการบริหารแบบให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารและการปฏิบัติดังกล่าวที่ได้อธิบายไว้แล้วว่าผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้เมื่อใดตนเองจะต้องตัดสินใจและเมื่อใดจะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (เสริมศักดิ์วิศาลาภรณ์, 2525, หน้า 124-125) ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานเป็นคณะผู้บริหารไม่ได้ทำงานคนเดียวต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งเพื่อนร่วมงานจะเอาตัวไปผูกพันกับหน่วยงานก็ต่อเมื่อเขารู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของของหน่วยงานนั้น การเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะให้สมาชิกมีความผูกพันกับหน่วยงานการตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการในทุกชนิดและทุกระดับมีนักวิชาการกล่าวถึงการตัดสินใจไว้ดังนี้

Cochand French (1948 อ้างถึงใน ทรสุนทรายุทธ, 2551, หน้า 399) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยใช้การทดสอบภาคสนามผลที่ได้ชัดเจนและแน่นอนกว่าการมีส่วนร่วมของลูกจ้างในการตัดสินใจทำให้ผลผลิตดีขึ้นการศึกษาอื่นๆก็ได้สนับสนุนความพึงประสงค์และอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทั้งในองค์กรธุรกิจและการศึกษาสรุปงานวิจัยทฤษฎีเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจดังนี้

1. โอกาสในการมีส่วนร่วมในการออกนโยบายเป็นปัจจัยสำคัญของขวัญกำลังใจของครูและทำให้มีความกระตือรือร้นต่อการทำงานในโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของบุคคลของครูในวิชาชีพการสอน

3. ครูชอบครูใหญ่ที่พวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

4. การตัดสินใจจะล้มเหลวความไม่มีคุณภาพหรือไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา

5. ครูไม่ได้คาดหวังหรืออยากจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเสียทุกอย่างในความเป็นจริงแล้วการมีส่วนร่วมมากเกินไปอาจทำให้เสียหายได้เท่าเท่ากับการมีส่วนร่วมน้อยเกินไป

6. บทบาทและหน้าที่ของครูและผู้บริหารในการตัดสินใจควรมีหลากหลายตามลักษณะของปัญหา

Zeleny (1982, pp.84-86 อ้างถึงในนวนลภาหวลถนอม, 2557, หน้า 40) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการพลวัตที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ระหว่างการเตรียมก่อนการตัดสินใจ การตัดสินใจและผลลัพธ์ของการตัดสินใจแนวคิดการให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำลังได้รับความสนใจพระสามารถช่วยในการบริหารดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากผู้ได้บังคับบัญชาพอใจที่มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อหน่วยงาน พร้อมทั้งบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติจึงจะเห็นได้จากแนวคิดนักวิชาการที่กล่าวไว้ว่าการให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจย่อมเกิดผลดีหลายประการ

Barnard (1983, p. 185 อ้างถึงในนวนลภาหวลถนอม, 2557 หน้า 40) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการตรรกวิทยาในการพิจารณาวิเคราะห์และคิดหาทางเลือกจากทางเลือกต่างๆ โดยอาศัยเหตุและผลและความเป็นจริงเกี่ยวกับทางเลือกนั้น

Woodcock (1989, pp. 86-94) กล่าวถึงการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการพื้นฐานในภาระหน้าที่ของผู้บริหารบ่อยครั้งที่การตัดสินใจต้องประสบความผิดพลาดอันเนื่องจากการไม่มีอำนาจการตัดสินใจการมีข้อมูลข่าวสารที่ไม่สมบูรณ์และบุคลากรที่มีหน้าที่การตัดสินใจอยู่คนละแห่งกับฝ่ายปฏิบัติงานผู้บริหารนับเป็นบุคคลสำคัญต่อการกำหนดความเหมาะสมในการให้สมาชิกเข้าร่วมในการตัดสินใจซึ่งมีอยู่ 4 วิธีเพื่อเกิดความพึงพอใจและใช้ความเหมาะสมกับสถานการณ์ได้แก่

1. ผู้บริหารทำการตัดสินใจด้วยตนเองโดยปราศจากการถามความคิดเห็นของสมาชิก
2. ผู้บริหารสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกก่อนการตัดสินใจเราจึงตัดสินใจ

โดยอาศัยความคิดเห็นและข้อมูลจากสมาชิก

3. ผู้บริหารใช้การตัดสินใจและไฟใส่กลุ่มบุคคลที่คัดเลือกขึ้นมา
4. ผู้บริหารทำการตัดสินใจโดยอาศัยมติผู้บริหารได้นำปัญหาไปให้กลุ่มทำงานอภิปราย

และตัดสินใจร่วมกัน โดยการตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับกลุ่มแทนแต่ละคนซึ่งจากกลุ่มย่อยท่าน

มีความเห็นพิจารณาถึงปัญหาดังกล่าวมีความถูกต้องเหมาะสมผู้บริหารมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอยู่เสมอและจะต้องตัดสินใจด้วยความรอบคอบผู้บริหารตัดสินใจไม่ได้หรือขาดทักษะ

ในการตัดสินใจย่อมทำให้หน่วยงานเจริญก้าวหน้าได้โดยยากและยังได้จำแนกการตัดสินใจออกเป็น 3 แบบคือ

4.1 การตัดสินใจโดยคำสั่งของผู้มีอำนาจเหนือกว่าเป็นการตีความคำสั่งการนำข้อเสนอแนะไปใช้หรือแจกจ่ายคำแนะนำของผู้บังคับบัญชาการตัดสินใจชนิดนี้ผู้นำหลักเลี้ยงไม่ได้แต่อาจมอบอำนาจให้เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาช่วยทำ

4.2 การตัดสินใจ โดยผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอขึ้นมาซึ่งหากเกิดเหตุหลายประการเช่น การอย่างสมรรถภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา คำสั่งไม่ชัดเจนหรือผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีอำนาจพอที่จะตัดสินใจผู้บริหารควรจะตัดสินใจในกรณีจำเป็นหรือไม่สามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นตัดสินใจแทนได้

4.3 การตัดสินใจที่เกิดจากความคิดริเริ่มของผู้บริหารเองผู้บริหารที่ดีไม่ใช่เพลงแค่ปฏิบัติตามคำสั่งแต่ต้องมีความตื่นตัวมีความคิดริเริ่มการคิดกล้าตัดสินใจสิ่งที่ตนเองคิด

ภาวนาวงศ์สว่าง(2541, หน้า 46-47) กล่าวว่าแนวคิดการให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำลังได้รับความสนใจ เพราะสามารถช่วยในการบริหารดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาพอใจที่จะมีส่วนร่วม และรับผิดชอบ ต่อหน่วยงาน พร้อมทั้งบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของ นักวิชาการที่กล่าวไว้ว่า การให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ย่อมเกิด ผลดีหลายประการดังนี้

1. งานที่ทำย่อมเกิดผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากได้ใช้ทั้งความสามารถ และความตั้งใจของเพื่อนร่วมงาน

2. เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย ย่อมทำให้การลาออกจางานลดน้อยลงการขาดงานและความเฉชาในการทำงานก็ไม่มาก

3. มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงถ้าหากมีความเปลี่ยนแปลงโดยที่ ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ทราบจะทำให้เขาขาดความเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง และหากผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจทำให้เขาได้ทราบว่า เมื่อเปลี่ยนแปลงแล้วจะดีหรือไม่การต่อต้านการเปลี่ยนแปลง แบบเอาสีข้างเข้าถูก็จะไม่เกิดขึ้น

Beckhard (1978) ได้อธิบายถึงการตัดสินใจตามแนวคิดว่าการทำงานร่วมกัน จะต้องมีการกำหนด ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการตัดสินใจและจะตัดสินใจอย่างไรการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของสมาชิกขนาดไหนและเพียงใดและจะต้องวางหรือกำหนดเป็นหลัก การ เพื่อจะได้ผลการตัดสินใจที่มีคุณภาพสูง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องของการกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ในการกำหนด นโยบายการปฏิบัติงาน ทั้งแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ การประเมินผลการเรียนการสอน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ถูกต้องและสร้างสรรค์

4. การติดต่อสื่อสาร (Communication) การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญในการบริหาร เนื่องจากในการบริหารนั้นผู้บริหารจะต้องดำเนินการมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานให้สำเร็จ และในการปฏิบัติงานนั้นจำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บุคคลได้รับทราบวัตถุประสงค์และวิธีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง

บรรยงค์โตจันดา (2542, หน้า 185) นอกจากนั้นการติดต่อสื่อสารจะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหารรวมทั้งบุคคลต่างๆในองค์กรอันจะทำให้สามารถขจัดปัญหาระหว่างบุคคลในองค์กรและช่วยให้สร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้

เอกชัยสุขพันธ์ (2538, หน้า 89) การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการในการส่งข่าวสารระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจและประสานงานให้ฝ่ายต่างๆปฏิบัติงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สมยศนาวิการ (2538, หน้า 419) การติดต่อสื่อสารคือการถ่ายทอดข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งผ่านทางการใช้สัญลักษณ์บางอย่างเพื่อความสำเร็จของการติดต่อสื่อสารบุคคลทั้งสองจะต้องเข้าใจสิ่งที่ถูกถ่ายทอดให้ตรงกัน

อัญรสาสังข์สุวรรณ (2540, หน้า 64) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผลจะต้องคำนึงถึงการติดต่อสื่อสารที่ดีได้แก่

1. ผู้ทำการติดต่อสื่อสารต้องมีความกระฉับกระเฉงในความคิดของตนเองก่อนที่จะสื่อสารไปยังผู้อื่น
 2. ข่าวสารที่ทำการติดต่อสื่อสารแต่ละครั้งต้องถูกระบุและตรวจสอบอย่างแท้จริง
 3. คำนึงถึงลักษณะกายภาพและความเป็นมนุษย์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อ
 4. บางครั้งเมื่อต้องการสื่อสารข่าวสารที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือไม่เหมาะสมผู้ส่งสมควรปรึกษากับคนอื่นเพื่อการวางแผนการติดต่อสื่อสาร
 5. ผู้ติดต่อสื่อสารควรระมัดระวังการสอดแทรกระหว่างการสื่อสารซึ่งอาจทำให้ข่าวสารถูกบิดเบือนได้
 6. การติดต่อสื่อสารควรมีการติดตามเพื่อตรวจสอบว่าสิ่งที่ตั้งใจจะสื่อ ถูกรับรู้ด้วยความเข้าใจตรงกัน
 7. การติดต่อสื่อสารที่ดีขึ้นอยู่กับความจริงใจในการฟังและเข้าใจทั้งสองฝ่าย
- ชูพงษ์ปัญญาะวัต (2541, หน้า 85-88) การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการนำข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งเพื่อสร้างความเข้าใจสื่อความหมายและความต้องการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และเสนอวิธีการปรับปรุงการติดต่อสื่อสารให้มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. ผู้ส่งข่าวสารควรทำความเข้าใจและมีความมั่นใจข่าวสารของตนก่อนจะถ่ายทอดออกไป
2. ผู้ส่งข่าวสาร ต้องมีวัตถุประสงค์และลำดับขั้นตอนที่จะถ่ายทอดข่าวสาร โดยใช้คำพูดของผู้ส่งเอง
3. ข้อมูลที่ถ่ายทอดออกไปต้องเหมาะสมกับเพศวัยพื้นฐานประสบการณ์และความพร้อมของผู้รับ

สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมานรังสิโยกฤษฎ์ (2541, หน้า 63-64) การติดต่อสื่อสาร หมายถึงการถ่ายทอดข่าวสารและความเข้าใจจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือหลายคน สร้อยตระกูลธรรมานะ (2541, หน้า 357) การติดต่อสื่อสารหมายถึงกระบวนการเกี่ยวกับการส่งผ่านข่าวสารและความเข้าใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลหนึ่งอย่างมีลำดับขั้นตอน

นิยมสุวรรณะ (2541, หน้า 22) การติดต่อสื่อสารหมายถึงกระบวนการถ่ายทอดสื่อแลกเปลี่ยนความคิดความเห็นข้อเท็จจริงหรือความรู้ซึ่งอาจจะเป็นคำพูดตัวอักษรสัญลักษณ์ข่าวสารที่บุคคลส่งผ่านสื่อไปยังผู้รับเพื่อให้ผู้รับเข้าใจความหมายตามเจตนาที่ต้องการให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์และใช้สื่อหรือสะพานเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างกัน และช่วยป้องกันความเข้าใจผิดระหว่างกันอีกด้วย

ธรสุนทรายุทธ (2551, หน้า 415) การติดต่อสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทในทุกสถานศึกษา และทุกรูปแบบอาจถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานจัดการศึกษาหน้าที่ประการแรกที่จะต้องคำนึงอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารการศึกษาคือจะต้องสร้างระบบการติดต่อสื่อสารขึ้นภายในโรงเรียน

Beckhard (1978) ได้อธิบายถึงการติดต่อสื่อสารตามแนวศึกษาของการติดต่อสื่อสารหรือส่งสารข้อมูลอะไรแก่สมาชิกจะต้องนึกถึงว่าจะส่งให้ใคร โดยวิธีใดเมื่อไรบ่อยแค่ไหน ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้สมาชิกรู้สึกว่าคุณเองมีค่าในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ครุมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน พร้อมทั้งด้านประชาสัมพันธ์การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการการสร้างความสำเร็จผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการเชื่อมโยงบุคคลให้เข้าใจตรงกันตามวัตถุประสงค์ ให้การบริหารดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษามีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของครูมี 3 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ เพศ ขนาด โรงเรียนและประสบการณ์การทำงานผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้คือ

เพศ

เอกพัฒน์ เอกวงษา(2552) กล่าวว่า เพศเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการทำงานระหว่างเพศชายและเพศหญิง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันความแตกต่างในความสามารถของเพศชายและเพศหญิงจะใกล้เคียงกันมากก็ตาม เพศชายจะมีความทุ่มเทในการปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง จะเห็นได้ว่าเพศชายจะเห็นคุณค่าของงานมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องหาเลี้ยงครอบครัวส่วนเพศหญิงยังมีงานอื่น ๆ อีกมากที่จะต้องทำ สอดคล้องกับการศึกษาของ วลัยพรสารบุรณ์ (2555) ที่วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนปลวกแดงพิทยาคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของครูจำแนกตามเพศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ นवलนภา หวลถนอม (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจเรื่องเพศเป็นตัวแปรที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจเลือก เพศ เป็นตัวแปรที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

ประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงานนับเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพในองค์กร ในโรงเรียนเช่นเดียวกัน ประสบการณ์การทำงานของครูมีความสัมพันธ์กับการวิเคราะห์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ฝึกทักษะและสร้างทัศนคติที่ดีแก่ผู้เรียนและการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของตนเอง ยังมีประสบการณ์มากขึ้นเท่าใด ยิ่งส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานมากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสุทธิ์สิทธิธิรักษ์(2550, หน้า 61) ได้ศึกษาโอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหรือเสาะจังหวัดนครราชสีมาพบว่าผู้มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีโอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามระดับของการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวพันธ์ันติ(2551, หน้า 73) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครู

และผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 พบว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างการมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านคือด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการวัดผลประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญจมาเจริญวงศ์ (2554, หน้า 83-84) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงาน โรงเรียนของครูประถมศึกษาอำเภอเมืองระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าผู้ที่ประสบการณ์น้อยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญมถล เกษียร (2555, หน้า 76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา หวลถนอม (2557 หน้า) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจเลือกประสบการณ์การทำงานเป็นตัวแปรที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

ขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (Ricd, Hopkins, & Holly 1988, p. 29) และขนาดของโรงเรียนยังมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของประสิทธิผลของโรงเรียน (Hoy & Miskel, 1991, p. 373) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี จันทร์ใหม่ (2544) ได้ศึกษาคุณภาพงานวิชาการ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า คุณภาพงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามขนาด โรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยทัศน์ จ้องสกุลวงศ์ (2545) ซึ่งได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสระแก้วพบว่าปัญหาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมจำแนกตามขนาด โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียน

ขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนากานต์กะยอมสัก (2549) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสองภาษาของภาครัฐและเอกชน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรินุช สิงห์มณี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายทับคินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนก ตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทศนีย์ เสียงหวาน (2557, หน้า 89) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาด โรงเรียนพบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญมาก เนื่องจากว่าขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันนั้นหมายถึงโรงเรียนย่อมมีทรัพยากรในการบริหาร ที่แตกต่างกันด้วยเช่น งบประมาณ จำนวนบุคลากร จึงส่งผลให้โรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกันออกไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า เพศ ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียนน่าจะเป็นผลของ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน ต่างกันมีผลต่อ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่างกันส่งผลต่อเนื่องถึงความทุ่มเทในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นผลโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการซึ่งนับว่าเป็นงานหลักและสำคัญที่สุด ในการบริหารงานในโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนางานวิชาการ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ขวัญชัย ตอบกลาง (2554, หน้า 79) จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจ ในการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 3 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 งานพบว่ามีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานโรงเรียนของกลุ่มโรงเรียนวังศิรี ในปัจจุบันกำลังอยู่ในระยะของการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการจัด

กระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดซึ่งในการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนั้นไม่สามารถกระทำได้โดยลำพังต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนด้วยเพราะครูผู้สอนคือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดกระบวนการเรียนการสอนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุด

พรินซ์สิงห์หิมณี (2555, หน้า 86)จากการศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายทัพบดินทร์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้แก่ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และการนิเทศการศึกษาทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายทัพบดินทร์เป็นโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางซึ่งมีจำนวนบุคลากรและงบประมาณในการบริหารโรงเรียนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 มีพื้นที่อยู่ติดชายแดนไทยกัมพูชาทำให้ประชากรมีการประมุลกันระหว่างชาวไทยกัมพูชา รวมถึงอำเภอโคกสูงซึ่งมีนักเรียนที่เป็นเชื้อสายกัมพูชาเข้ามารับการศึกษาในโรงเรียนและบุคลากรครูมีการย้ายบ่อยสภาพภูมิประเทศส่งผลให้การคมนาคมด้านต่างๆไม่สะดวกและรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำและเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มาเป็นหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการต้องศึกษาและทำความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักสูตรใหม่ซึ่งผู้บริหารและครูที่มีภาระงานต่างๆที่ต้องรับผิดชอบมากจึงทำให้การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ทับทิม พรหมบุตร (2555, หน้า 69) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดมโนรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการด้านการกำหนดเป้าหมายอยู่ในระดับมากด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากด้านการร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับมากและด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมากโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดมโนรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมถึงนำแนวคิดนี้มาใช้ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารด้านต่างๆให้เป็นการบริหาร

แบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมซึ่งครูส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนด้วยความใส่ใจและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี ทั้งงานสายชั้น และงานของกลุ่มสาระต่างๆด้วยเหตุนี้จึงทำให้การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดมโนรมสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับมาก

ธัญกมลเกษียร(2555, หน้า 76) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยองของจังหวัดระยอง พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการ บริหารงานวิชาการใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยองของจังหวัดระยองอยู่ในระดับมากทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูมีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาและการดูแลนักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมมีจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศอย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนนั้น มีทางการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานด้านต่างๆร่วมกันกำหนดเป้าหมายการมีบทบาท ร่วมกันในการปฏิบัติงานการร่วมตัดสินใจและการร่วมติดต่อสื่อสารบรรลุตามเป้าหมายของ การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545

พันธิการ์ตันประโคน (2555, หน้า 67) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูใน การบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 3 อำเภอบ่อทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและรายด้านเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ด้านการติดต่อสื่อสารด้านการตัดสินใจและด้านบทบาทในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เป็นเพราะตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 กำหนดให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่ว ถึงมีประสิทธิภาพและให้กระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยให้ผู้อยู่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนการมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องสำคัญ ที่ผู้บริหารต้องกระจายโอกาสให้ทั่วถึงทั้งองค์กรเพื่อ โยงใยให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีความร่วมมือกับ ทุกฝ่ายครูมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกันมีความเข้าใจกันและยอมรับในความรู้ความสามารถของแต่ละ ฝ่ายร่วมกันทำงานด้วยความสามัคคีกันจึงทำให้เกิดผลดีต่อองค์กรและการบริหารงานวิชาการ คือ หัวใจหลักของการบริหาร โรงเรียน

กชกรปรีสงค์ (2556, หน้า 73) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนางานวิชาการของครู โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ) จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนางานวิชาการของครู โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ) จังหวัดชลบุรี ระดับการสอนโดยรวมแตกต่างในระดับมาก สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม ไม่แตกต่าง

เนตรนภา ห้างภัย (2556, หน้า 77) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มอำเภอเมืองระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระของเขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มอำเภอเมืองระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาของเขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มอำเภอเมืองระยองอยู่ในระยะ ของการปฏิรูปการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็น ภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด นั้นก็คือพัฒนางานวิชาการซึ่งผู้บริหารไม่สามารถทำการบริหารได้โดยลำพัง ต้องอาศัย ความร่วมมือจากครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนรวมถึงผู้ปกครองและชุมชนผู้บริหาร ได้เปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

พงษ์เทพสุขทนาร์ภัย (2556, หน้า 68) จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน สหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร โรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ได้เห็นถึงความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ครูจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนตามปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้บริหารยังให้คำปรึกษาแก่ครูที่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้และมีการนิเทศ การเรียนการสอนของครูเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นจาก เหตุผลดังกล่าวส่งผลให้การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

นวลนภาหวลนอม (2557, หน้า 83) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการ บริหารงานวิชาการ โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครุมีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และการดูแลนักเรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมมีจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์เพื่อให้เติบโต เป็นพลเมืองดีของประเทศอย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนนั้นมีทั้งการเรียนการสอน และปฏิบัติหน้าที่งานด้านต่างๆการร่วมกันกำหนดเป้าหมายการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน ตัดสินใจการติดต่อสื่อสารให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545

สุภัทสรสุภาพ (2557, หน้า 79) จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มมหจุฬาอำเภอวังน้อยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มมหจุฬาอำเภอวังน้อยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มมหจุฬาอำเภอวังน้อยสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 บริหารงานสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ที่กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานหลัก หรือภารกิจหลักของสถานศึกษามุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษา ให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการให้อิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่นการบริหารงานวิชาการจึงเป็นการบริหาร และการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดในขอบข่ายงานวิชาการคือด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรด้านการจัด การเรียนการสอนด้านการนิเทศภายในด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาแต่นอกจากครูจะมีงานสอนแล้วยังมีงานทั้งโครงการ/กิจกรรมต่างๆทำให้ครู เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการค่อนข้างน้อยจากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วม ของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มมหจุฬาอำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนีย์ เสียงหวาน (2557, หน้า 93) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่ม บางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 บริหารงานสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 เป็นแรงผลักดัน

ในการขับเคลื่อนการบริหารการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษามุ่งประสิทธิภาพผล การประเมินระดับดีมาก(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 3, 2556) โดยผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหาร โรงเรียนได้ส่งเสริมให้ ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูป การศึกษามีการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพร้อมทั้งส่งเสริมให้ครู ดำเนินการ วัตถุประสงค์ผลการเรียนตามปฏิทินการปฏิบัติงานของ โรงเรียนผู้บริหารยังให้คำปรึกษาแก่ครู ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้และมีกรณีศึกษาการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อุไรรัตน์ ภูคงคา (2557, หน้า 70) จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการกลุ่ม โรงเรียน ทำคันโทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากอาจเพราะการดำเนินการบริหาร โรงเรียนนั้นมีหัวใจหลักที่การจัดการ ทางวิชาการเพราะ โรงเรียนคือสถานที่ที่ให้ความรู้โดยยึดแนวทางเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของ การจัดการศึกษานโยบายวัตถุประสงค์เป้าหมายที่มีการวางไว้

งานวิจัยต่างประเทศ

Watamura (2000) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการ ในด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน มีการอภิปรายสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยยืนยันว่านักเรียนจะเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการวิจัยด้านสติปัญญา ของผู้เรียน และสรุปว่านักเรียนสามารถเพิ่มพูนความคิดในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น เมื่อใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนที่ถูกสอน โดยครูเป็นผู้ชี้แนะจะได้ ความรู้ที่แยกเป็นส่วน ๆ นักเรียนไม่สามารถบูรณาการเป็นองค์ความรู้และรักษาความรู้นั้น ได้ จากการศึกษาเปรียบเทียบชั้นเรียนที่สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับชั้นเรียนที่สอนโดยครู เป็นผู้ชี้แนะ พบว่านักเรียนมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ชั้นเรียนที่สอน โดยการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางจะเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ที่กว้างกว่า และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับไปใช้ ในชีวิตประจำวัน

Fowler (1986, p.3204 อ้างถึงในพลอยงาม พะลายานนท์, 2550, หน้า 32) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครูอาจารย์ ในโรงเรียนประถมศึกษาไทยรัฐ (Southeastern) กลุ่มตัวอย่างคือครูอาจารย์ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับขวัญกำลังใจในการทำงานและพบว่า ครูอาจารย์ใน โรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับครูอาจารย์ใน โรงเรียน ที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีการทำงานแตกต่างกัน

Braddy (1991, p.27-A อ้างถึงในเพียงใจเรื่องฤทธิ์ 2550, หน้า 65-66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างรูปแบบความเป็นผู้นำของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครูซึ่งอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเฉพาะการตัดสินใจในเรื่องการเรียนการสอนนอกจากนั้นพบว่า ลักษณะของผู้นำจะส่งผลกระทบต่อความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งภาพผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อยครูจะยังมีความต้องการเข้าร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น

Greene (1992, p.1003A อ้างถึงในไพรัชหนูยงค์, 2550, หน้า 53) ได้ศึกษาความรู้ของครูใหญ่ต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียนในเขตโคลัมเบีย และผลของการมีส่วนร่วมตัดสินใจต่อการปฏิบัติงานผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร 102 คนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.5) พบว่าตนเองมีความเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจน้อยผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.8) พบว่าประสิทธิภาพในระดับสูงของการตัดสินใจมีความเกี่ยวข้องกับงานประเภทต่างๆดังนี้คือ งบประมาณครูหลักสูตรตัวนักเรียนและการจัดการผู้บริหารส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.5) เชื่อว่าพวกเขาต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจส่วนกลุ่มที่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังคงมีความเห็นว่าพวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ

Croasdaile(2005, p. 136 อ้างถึงในนวนลภา หวลถนอม, 2557, หน้า 57) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยทางด้านองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการทำวิจัย ในชั้นเรียนจากการศึกษา วิจัยที่มีอยู่มากมายในปัจจุบันพบว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู จะมีประโยชน์ต่อทั้งครูผู้สอนในชั้นเรียนและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนของครูที่มีอยู่ทั่วประเทศก็มีจำนวนน้อยที่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังนั้นการมองปัญหาผ่านทาง ปัจจัยทางด้านองค์กรจึงเสนอ จึงให้ข้อเสนอแนะแก่เราได้ว่า การมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านสังคม และโครงสร้างด้านองค์กรในโรงเรียนการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามออนไลน์เพื่อทำการรวบรวม ข้อมูลจากครูนักวิจัยจำนวน 81 คนเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านองค์กร 6 ด้านภายในโรงเรียนของพวกเขาซึ่งก็คือวัฒนธรรมภายใน โรงเรียนการมีคุณธรรมของเพื่อนร่วมงานการตอบสนอง และการสนับสนุนนโยบายด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูรวมทั้งเวลาและสื่อวัสดุที่ใช้ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนผลการศึกษาพบว่าบุคลากรครูที่อยู่ใน โรงเรียนมีวัฒนธรรมซึ่งยอมรับ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแบบสนับสนุนมีแนวโน้มว่าจะมีผลให้บุคลากรครูเข้าไปมีส่วนร่วม มากขึ้นในการทำวิจัยในชั้นเรียนอีกครั้งบุคลากรครูยังกล่าวด้วยว่าพวกเขาหลายคนต่างก็เข้าไป มีส่วนร่วมมากขึ้นในการทำวิจัยในชั้นเรียนเมื่อพวกเขาารู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานของพวกเขา มี การตอบสนองในด้านบวกต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของพวกเขา นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลากร

ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มวิจัยในชั้นเรียนของครูซึ่งรวมทั้งสมาชิกภายในและภายนอกโรงเรียนนั้น
ยังเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วย สำหรับปัจจัย
ด้านสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือปัจจัยด้านแรงสนับสนุนจากเพื่อนครูนั้น
พบว่ามีผลกระทบอย่างสูงต่อการมีส่วนร่วมของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของ
การพัฒนาการศึกษาที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันในทุกกระบวนการตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย
การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วม
ในการสื่อสารซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
จึงจำเป็นต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลให้มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือครู โรงเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18 จำนวน 904 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของKrejcie and Morgan (1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 269 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็ก	51	15
ขนาดกลาง	81	24
ขนาดใหญ่	207	62
ขนาดใหญ่พิเศษ	565	168
รวม	904	269

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยผู้วิจัยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสร้างคำถามโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียนจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามแนวคิดของ Beckhard (1978) ใน 4 ด้าน จำนวน 42 ข้อ คือ

1. การร่วมกำหนดเป้าหมาย จำนวน 10 ข้อ
2. การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน จำนวน 11 ข้อ
3. การตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ
4. การติดต่อสื่อสาร จำนวน 13 ข้อ

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ Likert (Likert scale) 5 ระดับคือมากที่สุดปานกลางน้อยและน้อยที่สุดดังเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2. กำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย จากข้อมูลที่ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ใน 4 ด้านคือ การร่วมกำหนดเป้าหมาย การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ และการติดต่อสื่อสาร

3. สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์เป็นหลัก
4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาสำนวน ความชัดเจนของคำถาม และทำปรับปรุงเครื่องมือวิจัย
5. นำแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง .66-1.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .97 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน มีรายนามดังนี้

5.1	ดร.สมุทรา ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5.2	ดร.สุรัตน์ ไชยชมพู	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5.3	นายสมศักดิ์ ค้วงเจริญ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม

6. นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC มากกว่า .50 และปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 ฉบับ เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม

7. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการหาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ โดยวิธีการหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .40-.9 และนำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach(1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .98

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเครื่องมือไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อขอความร่วมมือในการออกหนังสือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 3 จำนวน 11 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือนำส่งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ด้วยตนเอง ไปยังโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 11 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 ชุด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 269 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด หลังจากนั้นได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำนวน 42 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (Likert scale) (Likert, 1967) ได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายคะแนน การวิเคราะห์เพื่อทราบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับใด โดยคะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยได้ ใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งได้ค่าสถิติดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การเปรียบเทียบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)
3. การเปรียบเทียบมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และขนาด โรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยนำเสนอ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนด
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- t แทน ค่าสถิติการแจกแจง t
- p แทน ค่าความน่าจะเป็น
- df แทน ชั้นแห่งความอิสระ
- SS แทน ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละคนยกกำลังสอง
- MS แทน ค่าความแปรปรวน
- F แทน ค่าสถิติการแจกแจง F
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น
3 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	70	26.02
หญิง	199	73.98
รวม	269	100.00
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	15	5.58
ขนาดกลาง	41	15.24
ขนาดใหญ่	45	16.73
ขนาดใหญ่พิเศษ	168	62.45
รวม	269	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	162	60.22
10-20 ปี	41	15.24
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	66	24.54
รวม	269	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นดังนี้ จำแนกตามเพศ ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 73.98 และเพศชาย

จำนวน 70คน คิดเป็นร้อยละ26.02จำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ62.45รองลงมาเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 16.73ครูในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ15.24 และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ5.58จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปีจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ60.22รองลงมาเป็นครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ24.54และสุดท้ายเป็นครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ15.24ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังปรากฏในตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงาน วิชาการ	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1.การกำหนดเป้าหมาย	3.32	0.79	ปานกลาง	3
2.การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน	3.46	0.74	ปานกลาง	1
3.การร่วมตัดสินใจ	3.31	0.88	ปานกลาง	4
4.การติดต่อสื่อสาร	3.43	0.71	ปานกลาง	2
รวม	3.38	0.73	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 3 พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการกำหนดเป้าหมาย และด้านการร่วมตัดสินใจตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกำหนดเป้าหมาย

ด้านการกำหนดเป้าหมาย	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ด้านวิชาการของโรงเรียน	3.32	1.20	ปานกลาง	5
2. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานวิชาการ	3.18	1.05	ปานกลาง	8
3. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดเอกสาร หลักสูตรแบบเรียน คู่มือครูและเอกสารอื่น ๆ	3.45	0.92	ปานกลาง	4
4. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกสื่อการเรียน/ อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.61	0.88	มาก	1
5. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำ และการพัฒนาหลักสูตร	3.52	0.94	มาก	3
6. ท่านมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	3.25	0.98	ปานกลาง	7
7. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมทางวิชาการ ประจำปี	3.26	1.14	ปานกลาง	6
8. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผน ด้านการนิเทศการศึกษา	3.17	1.07	ปานกลาง	9
9. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน	3.58	0.91	มาก	2
10. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงาน และการให้บริการห้องสมุด	2.89	1.17	ปานกลาง	10
รวม	3.32	0.79	ปานกลาง	-

ตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน
สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกำหนดเป้าหมาย
โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางส่วนรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมคัดเลือกสื่อการเรียน/อุปกรณ์การเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอนและมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงาน และการให้บริการห้องสมุด

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน

ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.39	1.01	ปานกลาง	6
2. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร	3.23	1.08	ปานกลาง	8
3. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดกิจกรรมเสริมเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ	3.42	1.06	ปานกลาง	5
4. ท่านให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	4.14	0.75	มาก	1
5. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.67	0.86	มาก	4
6. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำกำหนดการสอน	3.90	0.88	มาก	2
7. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาการแต่งตั้งครูผู้ทำหน้าที่พิเศษภายใน	3.04	1.23	ปานกลาง	10
8. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบความเหมาะสมด้านความรู้ความสามารถกับภาระงานที่รับผิดชอบของครู	3.07	1.20	ปานกลาง	9

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
9. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน	3.32	1.15	ปานกลาง	7
10. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านวิชาการกับเพื่อนครู	3.02	1.26	ปานกลาง	11
11. ท่านมีส่วนร่วมกันในการเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการ	3.87	0.87	มาก	3
รวม	3.46	0.74	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดทำกำหนดการสอน และการมีส่วนร่วมกันในการเขียนแผนการสอน แบบบูรณาการตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านวิชาการกับเพื่อนครู

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการร่วมตัดสินใจ

ด้านการร่วมตัดสินใจ	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดหลักสูตรท้องถิ่น	3.11	1.09	ปานกลาง	8
2. ท่านได้เสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ	3.19	1.10	ปานกลาง	7
3. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	3.49	1.04	ปานกลาง	1
4. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ	3.29	1.09	ปานกลาง	4
5. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	3.25	1.13	ปานกลาง	5
6. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลเพื่อประชุมผู้ปกครอง	3.47	1.09	ปานกลาง	2
7. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ	3.21	1.16	ปานกลาง	6
8. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการการวัดผลประเมินผลนักเรียน	3.46	0.99	ปานกลาง	3
รวม	3.31	0.88	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน การมีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลเพื่อประชุมผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการการวัดผลประเมินผลนักเรียน ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดหลักสูตรท้องถิ่น

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครูใน
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านการติดต่อสื่อสาร	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ท่านมีส่วนร่วมทำให้บุคลากรทราบนโยบาย พันธกิจ วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และมาตรฐานของสถานศึกษา	3.31	0.95	ปานกลาง	8
2. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบ การติดต่อสื่อสารของโรงเรียน	3.14	1.08	ปานกลาง	13
3. ท่านเป็นผู้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน	3.48	1.09	ปานกลาง	4
4. ท่านได้ติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แผนงาน และปฏิทินวิชาการให้คณะครูและผู้ปกครองทราบ	3.50	0.93	มาก	3
5. ท่านช่วยเหลือผู้บริหารและเพื่อนครูในการเผยแพร่ ความรู้ทางวิชาการ	3.45	0.89	ปานกลาง	5
6. ท่านร่วมชี้แจงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	3.25	1.00	ปานกลาง	10
7. ท่านได้เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง	3.44	0.95	ปานกลาง	6
8. ท่านได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เพื่อนครูทราบ	3.42	1.06	ปานกลาง	7
9. ท่านได้ร่วมพิจารณาสรรหาวิทยากรภายนอก มาให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน	3.19	1.23	ปานกลาง	11
10. ท่านได้ร่วมพิจารณาจัดทำ จดหมายข่าว จุลสาร วารสารเกี่ยวข้องกับงาน โรงเรียน เพื่อเผยแพร่ ให้แก่หน่วยงานอื่นและชุมชน	3.31	1.11	ปานกลาง	9
11. ท่านได้ร่วมกำหนดระเบียบวาระในการประชุม ผู้ปกครอง	3.18	1.12	ปานกลาง	12
12. ท่านได้ช่วยแนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับการช่วยเหลือ นักเรียนด้านการเรียนการสอน	3.91	0.84	มาก	2
13. ท่านเป็นผู้แจ้งผลการประเมินผลการเรียนการสอน ให้ผู้ปกครองทราบ	4.00	0.86	มาก	1
รวม	3.43	0.71	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเป็นผู้แจ้งผลการประเมินผล การเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบ การได้ช่วยแนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียน ด้านการเรียนการสอนและได้ติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แผนงาน และปฏิทินวิชาการให้คณะครูและผู้ปกครองทราบ ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม เพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน ดังปรากฏในตารางที่ 8-23

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	เพศชาย				เพศหญิง			
	$n = 70$		ระดับ	อันดับ	$n = 199$		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD		
1. การกำหนดเป้าหมาย	3.46	0.97	ปานกลาง	4	3.28	0.72	ปานกลาง	3
2. การมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน	3.64	0.79	มาก	2	3.40	0.71	ปานกลาง	1
3. การร่วมตัดสินใจ	3.53	0.84	มาก	3	3.23	0.88	ปานกลาง	4
4. การติดต่อสื่อสาร	3.72	0.63	มาก	1	3.33	0.71	ปานกลาง	2
รวม	3.59	0.77	มาก	-	3.31	0.70	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามเพศ ดังนี้

เพศชาย ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานการร่วมตัดสินใจ และการกำหนดเป้าหมายตามลำดับ

เพศหญิง ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานการติดต่อสื่อสารการกำหนดเป้าหมาย และการร่วมตัดสินใจ ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	เพศชาย		เพศหญิง		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 70		<i>n</i> = 199			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1.การกำหนดเป้าหมาย	3.46	0.97	3.28	0.72	1.69	.09
2. การมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน	3.64	0.79	3.40	0.71	2.38*	.02
3.การร่วมตัดสินใจ	3.53	0.84	3.23	0.88	2.48*	.01
4.การติดต่อสื่อสาร	3.72	0.63	3.33	0.71	4.39*	.00
รวม	3.59	0.77	3.31	0.70	2.81*	.01

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าเพศหญิง ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก				ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่				ขนาดใหญ่พิเศษ			
	<i>n</i> = 15		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 41		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 705		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 168		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การกำหนดเป้าหมาย	3.50	0.99	มาก	3	3.13	0.85	ปานกลาง	3	2.98	0.67	ปานกลาง	4	3.45	0.76	ปานกลาง	3
2. การมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน	3.68	0.86	มาก	1	3.17	0.79	ปานกลาง	2	3.13	0.66	ปานกลาง	1	3.60	0.69	มาก	1
3. การร่วมตัดสินใจ	3.29	1.15	ปานกลาง	4	3.12	0.90	ปานกลาง	4	2.99	0.87	ปานกลาง	3	3.45	0.82	ปานกลาง	4
4. การติดต่อสื่อสาร	3.50	0.96	มาก	2	3.30	0.69	ปานกลาง	1	3.13	0.70	ปานกลาง	2	3.53	0.68	มาก	2
รวม	3.49	0.99	ปานกลาง	-	3.18	0.81	ปานกลาง	-	3.06	0.72	ปานกลาง	-	3.51	0.74	มาก	-

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร การกำหนดเป้าหมาย และการร่วมตัดสินใจตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่การติดต่อสื่อสาร การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การกำหนดเป้าหมาย และการร่วมตัดสินใจตามลำดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร การร่วมตัดสินใจ และการกำหนดเป้าหมายตามลำดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร การกำหนดเป้าหมาย และการร่วมตัดสินใจตามลำดับ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครู

ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การกำหนดเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	3	10.04	3.35	5.59*	.00
	ภายในกลุ่ม	265	158.61	0.60		
	รวม	268	168.65			
2. การมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	12.57	4.19	8.24*	.00
	ภายในกลุ่ม	265	134.73	0.51		
	รวม	268	147.30			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3. การร่วมตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	9.40	3.13	4.20*	.01
	ภายในกลุ่ม	265	197.53	0.75		
	รวม	268	206.92			
4. การติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	3	6.48	2.16	4.41*	.00
	ภายในกลุ่ม	265	129.61	0.49		
	รวม	268	136.09			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	9.30	3.10	6.16*	.00
	ภายในกลุ่ม	265	133.35	0.50		
	รวม	268	142.65			

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 12 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม

โดยรวม	\bar{X}	ขนาดเล็ก 3.49	ขนาดกลาง 3.18	ขนาดใหญ่ 3.06	ขนาดใหญ่พิเศษ 3.51
ขนาดเล็ก	3.49	-	0.31	0.44	0.02
ขนาดกลาง	3.18		-	0.13	0.33
ขนาดใหญ่	3.06			-	0.45*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.51				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมาย

ด้านการกำหนด เป้าหมาย	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.50	3.13	2.98	3.45
ขนาดเล็ก	3.50	-	0.37	0.52	0.05
ขนาดกลาง	3.13		-	0.15	0.32
ขนาดใหญ่	2.98			-	0.47*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.45				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายพบว่า แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 14 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน

การมีบทบาทร่วมใน การปฏิบัติงาน	\bar{X}	ขนาดเล็ก 3.68	ขนาดกลาง 3.17	ขนาดใหญ่ 3.13	ขนาดใหญ่พิเศษ 3.60
ขนาดเล็ก	3.68	-	0.51	0.55	0.08
ขนาดกลาง	3.17		-	0.05	0.43*
ขนาดใหญ่	3.13			-	0.48*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.60				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่
ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูในโรงเรียน
ขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการร่วมตัดสินใจ

การร่วมตัดสินใจ	\bar{X}	ขนาดเล็ก 3.29	ขนาดกลาง 3.12	ขนาดใหญ่ 2.99	ขนาดใหญ่พิเศษ 3.45
ขนาดเล็ก	3.29	-	0.18	0.31	0.15
ขนาดกลาง	3.12		-	0.13	0.33
ขนาดใหญ่	2.99			-	0.46*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.45				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการร่วมตัดสินใจ พบว่า แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		3.50	3.30	3.13	3.53
ขนาดเล็ก	3.50	-	0.19	0.36	0.04
ขนาดกลาง	3.30		-	0.17	0.23
ขนาดใหญ่	3.13			-	0.40*
ขนาดใหญ่พิเศษ	3.53				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 10 ปี				10-20 ปี				มากกว่า 20 ปีขึ้นไป			
	<i>n</i> = 41		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 45		ระดับ	อันดับ	<i>n</i> = 168		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>			\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การกำหนดเป้าหมาย	3.11	0.83	ปานกลาง	4	3.69	0.65	มาก	4	3.61	0.57	มาก	3
2. การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน	3.29	0.78	ปานกลาง	1	3.74	0.63	มาก	2	3.70	0.57	มาก	1
3. การร่วมตัดสินใจ	3.12	0.93	ปานกลาง	3	3.70	0.78	มาก	3	3.53	0.67	มาก	4
4. การติดต่อสื่อสาร	3.26	0.73	ปานกลาง	2	3.77	0.68	มาก	1	3.64	0.54	มาก	2
รวม	3.20	0.79	ปานกลาง	-	3.73	0.65	มาก	-	3.62	0.53	มาก	-

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า

ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปีมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร การร่วมตัดสินใจ และการกำหนดเป้าหมาย ตามลำดับ

ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การร่วมตัดสินใจและการกำหนดเป้าหมาย ตามลำดับ

ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร การกำหนดเป้าหมาย และการร่วมตัดสินใจตามลำดับ

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การกำหนดเป้าหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	18.37	9.18	16.25*	.00
	ภายในกลุ่ม	266	150.28	0.56		
	รวม	268	168.65			
2. การมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	11.56	5.78	11.33*	.00
	ภายในกลุ่ม	266	135.74	0.51		
	รวม	268	147.30			
3. การร่วมตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	15.15	7.58	10.51*	.00
	ภายในกลุ่ม	266	191.77	0.72		
	รวม	268	206.92			

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4.การติดต่อสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	12.23	6.12	13.13*	.00
	ภายในกลุ่ม	266	123.86	0.47		
	รวม	268	136.09			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	14.13	7.07	14.62*	.00
	ภายในกลุ่ม	266	128.52	0.48		
	รวม	268	142.65			

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม

โดยรวม	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป
		3.20	3.73	3.62
น้อยกว่า 10 ปี	3.20	-	0.53*	0.42*
10-20 ปี	3.73		-	0.11
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	3.62			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการมีบทบาทพร้อมในการปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่

ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการกำหนดเป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมาย	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
		3.11	3.69	3.61
น้อยกว่า 10 ปี	3.11	-	0.58*	0.50*
10-20 ปี	3.69		-	0.08
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	3.61			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ด้านการกำหนดเป้าหมาย พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มี ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูที่มี ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตารางที่ 21 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน

ด้านการมีบทบาทร่วม ในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
		3.29	3.74	3.70
น้อยกว่า 10 ปี	3.29	-	0.44*	0.41*
10-20 ปี	3.74		-	0.03
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	3.70			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 21 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานพบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 22 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการร่วมตัดสินใจ

ด้านการร่วมตัดสินใจ	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
		3.12	3.70	3.53
น้อยกว่า 10 ปี	3.12	-	0.58*	0.40*
10-20 ปี	3.70		-	0.18
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	3.53			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 22 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการร่วมตัดสินใจ พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 23 การทดสอบรายคู่การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร

ด้านการติดต่อสื่อสาร	\bar{X}	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป
		3.26	3.77	3.64
น้อยกว่า 10 ปี	3.26	-	0.51*	0.38*
10-20 ปี	3.77		-	0.13
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	3.64			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 23 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์
การทำงาน 10- 20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน
น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) มี 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 4 ด้าน คือ 1) การร่วมกำหนดเป้าหมาย 2) การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน 3) การตัดสินใจ และ 4) การติดต่อสื่อสาร โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .40-.92 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 269 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าวิกฤต (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการกำหนดเป้าหมาย และด้านการร่วมตัดสินใจ ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกำหนดเป้าหมายโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมคัดเลือกสื่อการเรียน/อุปกรณ์การเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอน และมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับส่วนช้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงาน และการให้บริการห้องสมุด

1.2 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดทำกำหนดการสอน และการมีส่วนร่วมกันในการเขียนแผนการสอน แบบบูรณาการตามลำดับส่วนช้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านวิชาการกับเพื่อนครู

1.3 ด้านการร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนการมีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลเพื่อประชุมผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการการวัดผลประเมินผลนักเรียน ตามลำดับส่วนช้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดหลักสูตรท้องถิ่น

1.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเป็นผู้แจ้งผลการประเมินผลการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบ การได้ช่วยแนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนการสอนและได้ติดต่อสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แผนงาน และปฏิทินวิชาการให้คณะครูและผู้ปกครองทราบตามลำดับ ส่วนช้อมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารของโรงเรียน

2. ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าเพศหญิง ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมายแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำหรับการค้นพบจากการศึกษา ตามจุดมุ่งหมาย และสมมติฐานการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาของสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้สนองนโยบายของประเทศ ซึ่งกำลังอยู่ในระยะของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ครูต้องมีการพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลา นอกจากครูจะมีงานสอนแล้วยังมีงานพิเศษ งานสนับสนุนอื่น ๆ อีกมากมาย ทำให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการค่อนข้างน้อย จากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิณีย์ เรืองฤทธิ์ (2545) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมน้ำอ้นพัฒนา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมน้ำอ้นพัฒนา จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทสร สุภาพ (2557) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีรายละเอียด
ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้
อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ได้มีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาการ ร่วมกับครูปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้างาน
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นครูส่วนน้อย จึงทำให้ครูส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมสอดคล้องกับงานวิจัยของ
สุทธิชัย เรืองฤทธิ์ (2545) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ผลการวิจัย
พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการกำหนดเป้าหมายอยู่ในระดับ
ปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัย สุภัสสร สุภาพ (2557) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอลำดวน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา
อำเภอลำดวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
ด้านการกำหนดเป้าหมายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร โรงเรียนใน สหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 ได้มีการกระจายอำนาจให้กับครูมีหน้าที่รับผิดชอบที่แตกต่างกันออกไป
ทำให้ครูมีส่วนร่วมเฉพาะในงานที่ตนเองรับผิดชอบจากเหตุผลดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วม
ของครูในการบริหารงานวิชาการด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธิกา รัตน์ประ โคน (2555) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครู
ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 3 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 3 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2
ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ สุภัสสร สุภาพ (2557) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร วิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในบางครั้งผู้บริหารและหัวหน้างานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นผู้กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่ได้ขอคำปรึกษาจากคณะครูหรือเปิดโอกาสให้ครู ร่วมเสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมวิชาการนำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นหัวข้อในการประชุม ผู้ปกครองและในการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นหรือในการจัดทำตารางการสอนซ่อมเสริม เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการทำให้ครูได้ตารางสอนซ่อมเสริม ที่ไม่ตรงตามความต้องการจากเหตุผล ดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ด้านการร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับ ปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิณีย์ เรืองฤทธิ์ (2545) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยองผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธิภา รัตน์ประโคน (2555) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 3 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 3 อำเภอบ่อทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านการร่วมตัดสินใจ โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

1.4 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ยังขาดการชี้แจงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผลตามสภาพจริงเพื่อให้ผู้ปกครอง หรือชุมชนมีความเข้าใจที่ตรงกันจากเหตุผล ดังกล่าวทำให้การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิณีย์ เรืองฤทธิ์ (2545) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครู

ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ นิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ด้านการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทสร สุภาพ (2557) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้วยสัญชาตญาณทางเพศ เพศหญิงจะมีความละเอียดอ่อน และอ่อนโยนจึงทำให้ความคิดเห็น ไม่ตรงกับเพศชายที่มีความรวดเร็วและว่องไวในการตัดสินใจ และมองสถานการณ์ต่าง ๆ ได้กว้างไกล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทสร สุภาพ (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอวังน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलนภา หวลถนอม (2557, หน้า 83) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการ โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู วิชาการ โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ครูในโรงเรียนใหญ่พิเศษมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและงบประมาณ ทำให้มีบุคลากรเพียงพอที่จะปฏิบัติภาระงานได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรินซ์ สิงห์มณี (2555, หน้า 90) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายทับพุดดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ เสียงหวาน (2557, หน้า 89) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์ของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จึงยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเท่าที่ควร และ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป อาจมีความเหนื่อยล้าตามวัยวุฒิ ชาติความคล่องตัว ซึ่งแตกต่างครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความพร้อมทั้งวัยวุฒิ และประสบการณ์การทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของประยูทธ บรรจงการ (2546) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏจังหวัดจันทบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญกมล เกษียร (2555) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มากขึ้นคือ

1. ด้านการกำหนดเป้าหมาย ควรให้ครูมีส่วนร่วมมากขึ้นในด้านการร่วมกิจกรรม การบริการห้องสมุด การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนด้านการนิเทศการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานวิชาการ

2. ด้านการมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านวิชาการกับเพื่อนครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาการแต่งตั้งครูผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน และมีส่วนร่วมตรวจสอบความเหมาะสมด้านความรู้ ความสามารถ กับภาระงานที่รับผิดชอบของครู

3. ด้านการร่วมตัดสินใจผู้บริหารควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารวิชาการเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ด้านและสนับสนุนผู้ที่ยังไม่มีส่วนร่วมให้เข้ามามีบทบาทกับการบริหารงานวิชาการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะด้านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดหลักสูตรท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ครูเสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ

4. ด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูเสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบสื่อสาร มีโอกาสร่วมกำหนดระเบียบวาระในการประชุมผู้ปกครอง และร่วมพิจารณาสรรหาวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน

5. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูเพศหญิงในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

6. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

7. ควรส่งเสริมครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี ให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ และแนวทางเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสหวิทยาเขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ
3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดใหญ่ ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กชกร ปรีสงค์. (2556). *ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครู โรงเรียนเมืองพัทยา 2 (เจริญราษฎร์อุทิศ) จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กมล ภู่อะเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิปส์พับบลิเคชั่น.
- กมล ภู่อะเสริฐ. (2547). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: เมธิทิวส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ค). *คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญนัช แยมประยูร. (2549). *ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กันยา สุวรรณแสง. (2532). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: บารุงสาส์น.
- กิติ ตย์คานนท์. (2536). *เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: บัดเตอร์ฟลาย.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2547). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพเพื่อแข่งขันในเวทีโลก*. กรุงเทพฯ: แอล. ที. เพรส.
- ขวัญชัย ตอบกลาง. (2554). *การมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่ม โรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2545). *การพัฒนาองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- ชนากานต์ ละยอมศักดิ์. (2549). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสองภาษาของรัฐบาลและเอกชนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยทัศน์ จ้อยสกุลวงศ์. (2545). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์. (2551). *การบริหารงานวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: ฝ่ายเทคโนโลยี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชูพงศ์ ปัญงะวัต. (2541). *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: เอส.ดี.เพรส.
- แดง นิ่มอนงค์. (2549). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2530). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติ*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทับทิม พรหมบุตร. (2555). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนีย์ วงศ์ชื่น. (2547). *การบริหารงานวิชาการ ใน ประมวลสาระชุดวิชาการสถานศึกษา หน่วยที่ 5*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทัศนีย์ เสียงหวาน. (2557). *การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในกลุ่มบางละมุง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

- ชัยกมล เกษียร. (2555). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เชียร ภูิกัญญาอิง. (2542). *พื้นฐานของการทำงานและแนวทางสู่ความสำเร็จ*. *วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษานอกชน*, 9(85), 9-10.
- นงนุช อสัมภินวงษ์. (2542). *ความต้องการพัฒนาวิชาการของครูโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นवलนภา หวลถนอม. (2557). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตรนภา ห่างภัย. (2556). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรพต สุขรัตน์. (2544). *การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. เชียงใหม่: เดอ โนว์เลจเซ็นเตอร์.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2543). *การบริหารงานบุคคลและการสัมมนาบุคคล*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- บัวพัน ขันดี. (2551). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). *การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง*. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ *มหาสารคาม*, 3(1), 23-24.
- ประชุม โพธิกุล. (ม.ป.ป.). *การพัฒนาทีมงาน*. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

- ประทุม รอดประเสริฐ. (2539). *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประยุทธ์ ตรีชัย. (2544). *การศึกษามีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี*. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประยุทธ์ บรรจงการ. (2546). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารวิชาการ = Academic administration*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปัญญา เจริญวงศ์. (2554). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปานิสรา เกิดมรกต. (2545). *การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พงษ์เทพ สุขทนารักษ์. (2556). *การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2546). *บทบาทใหม่ของโรงเรียนตามแนวทางแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. *วารสารวิชาการ*, 2(10), 7-10.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2545). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พรินุช สิงห์มณี. (2555). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน กลุ่มเครือข่าย ทักษะดินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พลอยงาม พะลายานนท์. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน*
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พัชรพงษ์ สุขแสวง. (2551). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา*
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พันธิภา รัตน์ประ โคน. (2555). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน*
กลุ่มบ่อทอง 3 อำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา
เขต 2.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พาขวัญ พันธุ์ทองดี. (2556). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*
เครือข่ายกรมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 2.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียงใจ เรืองฤทธิ์. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอ*
เมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละโวทัย เขต 1 จังหวัดละโวทัย.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพรัช หนูยงค์. (2550). *ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา*
อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ลพบุรี เขต 2. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (Principles, Theories of*
Educational Administration).ชลบุรี: มนตรี.
- ภาวนา วงศ์สวาท. (2541). *การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา*
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธิ.(2550). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน = Academic*
administration in basic education.กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา
และอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ภิญโญ สาร. (2546). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รัตนา อนันตชาติ. (2550). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษาในอำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ประวัติการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มติชน.
- ลัดดา พลวัฒน์. (2547). *การพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา. คู่มือนิพนธ์การศึกษาคุณบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ศิริพรรณ จินดาทอง. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน
กับการจัดการเรียนการสอนของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- สมเดช สีแสง. (2540). *คู่มือบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.*
- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ญ. (2545). *รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ, 5(4), หน้า 8-13.*
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *รูปแบบการจัดการศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร
และจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 5*.
- สำเร็จ สมวงศ์. (2531). *การบริหารงานเป็นทีมที่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (2532). *การพัฒนาทีมงาน*. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.
- สุทธิชัย เรืองฤทธิ์. (2545). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุเทพ ทรัพย์อาภรณ์. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความถี่ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์ และสมานรังสีโยกฤษฎ์. (2545). *หลักการบริหารเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ประชาชน.
- สุภัตสร สุภาพ. (2557). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มมหาจุฬา อำเภอน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2539). *หลักสูตร: แนวคิด ทฤษฎีและการวิจัย*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2548). *การบริหารการศึกษา: นักบริหารมืออาชีพ*. นนทบุรี: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.
- อนันตชัย อุทัยพัฒนาชีพ. (2544). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม.ข่าวศูนย์กฎหมายธุรกิจ, 9(91), 36-39*.
- อิทธิเดช สิทธิจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อุทัย ธรรมเตโช. (2531). *หลักบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *การประชุมแบบระดมความคิด*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรรัตน์ ภูคงคา. (2557). *การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนท่าคันโท อำเภوتاคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหารทักษะ และการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- เอกพัฒน์ เอกวงษา. (2552). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Anthony, W. P., & Nicholson, A. A. (1977). *Management of human resource: A system approach to personal management*. New York: McGraw-Hill.
- Barnard, C. I. (1983). *Function of an executive*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Bateman, T. S., & Snell, S. A. (1999). *Management: Building competitive advantage* (4th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Biddle, B. J., & Thomas, E. J. (1966). *The concept and research*. New York: John Wiley and Sons.
- Bragg, J. E., & Andrews, I. R. (1973). Participative decision making: An experimental study in a hospital. *The journal of Applied behavioral science*, 9, 727-735.
- Conbach, L. J. (1990). *Essential of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). The method of constructing and attitude scale, reading. In M. Fishbein (Ed.), *Attitude theory and measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Lock, E. A., & Latham, G. P. (1984). *The determinants of goal commitment*. *Academy of Management Review*, 13, 23-29.
- Miller, E. L. (1967). *The public administration of school*. New York: Macmillan.
- Watanabe, K. P. (2000). *Child-centered learning versus direct instruction in mathematics in the elementary classroom*. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ6218.8/ ว.0267

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

24 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

นางสุพักตร์ คำภา รหัส: 58920489

งานนิพนธ์เรื่อง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอ
ความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร0-3810-2052

โทรสาร0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ6218.8/ ว.0268

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

27 กันยายน 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสุพักตร์ คำภารหัส: 58920489

งานนิพนธ์เรื่อง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียน

ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ6218.8/ ว.0269

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

29 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสุพักตร์ คำภา รหัส: 58920489

งานนิพนธ์เรื่อง: การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียน
ในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 43 ข้อ

3. ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน ขอให้ท่านได้โปรดตอบตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อด้วย จึงจะทำให้ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในการจัดการศึกษา

4. คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาเป็นความลับและจะใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่านหรือการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

สุพัทธ์ คำภา

นิติระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็ก (มีนักเรียน จำนวนไม่เกิน 500 คน)

ขนาดกลางมีนักเรียน (จำนวน 500-1,500 คน)

ขนาดใหญ่มีนักเรียน (จำนวน 1,501-2,500 คน)

ขนาดใหญ่พิเศษ (มีนักเรียน จำนวนตั้งแต่ 2,501 คน ขึ้นไป)

3. ประสบการณ์การทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี

10-20 ปี

มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

**ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการ
ของโรงเรียนในสภวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18**

- คำชี้แจง**
1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะทราบระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสภวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ใน 4 ด้าน คือ การกำหนดเป้าหมาย การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน การร่วมตัดสินใจ และการติดต่อสื่อสารซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ดังต่อไปนี้
 - 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติข้อนั้น ๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
 2. โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อโดยละเอียด แล้วพิจารณาว่า การมีส่วนร่วมของท่านในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนต่อไปนี้ ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่านในการบริหารงานมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับในข้อนั้น ๆ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
การกำหนดเป้าหมาย					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านวิชาการของโรงเรียน					
2. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานวิชาการ					
3. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดเอกสาร หลักสูตรแบบเรียน คู่มือครูและเอกสารอื่น ๆ					
4. ท่านมีส่วนร่วมคัดเลือกสื่อการเรียน/อุปกรณ์การเรียนการสอน					
5. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำและการพัฒนาหลักสูตร					
6. ท่านมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น					
7. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรมทางวิชาการประจำปี					
8. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการวางแผนด้านการนิเทศการศึกษา					
9. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน					
10. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานและการให้บริการห้องสมุด					
การมีบทบาทร่วมในการปฏิบัติงาน					
11. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
12. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาทางวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร					

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
13. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดกิจกรรมเสริมเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ					
14. ท่านให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน					
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
16. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำกำหนดการสอน					
17. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาการแต่งตั้งครูผู้ทำหน้าที่นี้เทศภายใน					
18. ท่านมีส่วนร่วมตรวจสอบความเหมาะสมด้านความรู้ ความสามารถกับภาระงานที่รับผิดชอบของครู					
19. ท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน					
20. ท่านมีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านวิชาการกับเพื่อนครู					
21. ท่านมีส่วนร่วมกันในการเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการ					
การร่วมตัดสินใจ					
22. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณากำหนดหลักสูตรท้องถิ่น					
23. ท่านได้เสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ					
24. ท่านมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน					

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
25. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมทางวิชาการ					
26. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม					
27. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูลเพื่อประชุมผู้ปกครอง					
28. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ					
29. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการการวัดผลประเมินผลนักเรียน					
การติดต่อสื่อสาร					
30. ท่านมีส่วนร่วมทำให้บุคลากรทราบนโยบายพันธกิจ วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และมาตรฐานของสถานศึกษา					
31. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารของโรงเรียน					
32. ท่านเป็นผู้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
33. ท่านได้ติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์แผนงานและปฏิทินวิชาการให้คณะครูและผู้ปกครองทราบ					
34. ท่านช่วยเหลือผู้บริหารและเพื่อนครูในการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ					
35. ท่านร่วมชี้แจงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร					

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
36. ท่านได้เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผลตามสภาพจริง					
37. ท่านได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้เพื่อนครูทราบ					
38. ท่านได้ร่วมพิจารณาสรรหาวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ครู และนักเรียน					
39. ท่านได้ร่วมพิจารณาจัดทำ จดหมายข่าว จุลสารวารสารเกี่ยวข้องกับงาน โรงเรียน เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานอื่นและชุมชน					
40. ท่านได้ร่วมกำหนดระเบียบวาระในการประชุมผู้ปกครอง					
41. ท่านได้ช่วยแนะนำผู้ปกครองเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนการสอน					
42. ท่านเป็นผู้แจ้งผลการประเมินผลการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบ					

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นฉบับ

ตารางที่ 24 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในการวิจัยการมี
 ส่วนร่วมของครูในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.78	22	.79
2	.70	23	.83
3	.73	24	.73
4	.69	25	.80
5	.45	26	.76
6	.56	27	.75
7	.63	28	.77
8	.80	29	.73
9	.60	31	.76
10	.64	30	.86
11	.74	32	.67
12	.92	33	.73
13	.84	34	.75
14	.59	35	.86
15	.69	36	.78
16	.40	37	.77
17	.80	38	.81
18	.81	39	.61
19	.70	40	.77
20	.72	41	.52
21	.69	42	.53

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .98